

Stenografični zapisnik

četrté seje

deželnega zbora kranjskega

v Ljubljani

dne 21. junija 1901.

Navzoči: Prvosednik: Deželni glavar Oton pl. Detela. Vladni zastopnik: C. kr. deželni predsednik ekscelencia baron Viktor Hein in c. kr. deželne vlade tajnik Viljem Haas. — Vsi članovi razun: knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, Ivan Hribar, Feliks Lenkh, Ivan Murnik. — Zapisnikar: Deželni tajnik Jožef Pfeifer.

Dnevni red:

1. Branje zapisnika 3. deželnozborske seje dne 17. junija 1901.
2. Naznanila deželnozborskega predsedstva.
3. Priloga 24. Poročilo deželnega odbora o ustanovitvi treh deželnih ustanovnih mest v kranjskem ustanovnem zavodu za gluhomene v Ljubljani.
4. Ustno poročilo finančnega odseka o nujnem predlogu gledé dovolitve podpore za pogorelce v Kropi.
5. Ustno poročilo finančnega odseka o računskih sklepih kranjskega učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1899. (k prilogi 1.).
6. Ustno poročilo finančnega odseka o računskih sklepih normalnošolskega zaklada za leto 1899. (k prilogi 3.).
7. Ustno poročilo finančnega odseka o računskih sklepih deželno-kulturnega zaklada za leto 1899. in o proračunu za leto 1901. (k prilogi 4.).
8. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu deželnega posojilnega zaklada za leto 1899. in o proračunu za leto 1901. (k prilogi 5.).
9. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu pokojninskega zaklada deželnih uslužbencev za leto 1899. in o proračunu za leto 1901. (k prilogi 15.).
10. Ustno poročilo finančnega odseka o vpeljavi začasnih poučnih tečajev v vinogradništvu na deželni kmetijski šoli na Grmu (k prilogi 20.).
11. Ustno poročilo finančnega odseka gledé dovolitve podpor za šolske zgradbe (k prilogi 22.).
12. Ustno poročilo upravnega odseka gledé dovolitve priklad za cestne namene (k prilogi 13.).
13. Ustna poročila upravnega odseka o prošnjah, in sicer:
 - a) županstva v Horjulu, da se ne zgradi okrajna cesta Podlipa - Žiri;
 - b) okrajno-cestnega odbora v Višnjigori, da se razširi okrajna cesta Ivančegorica-Muljava;

Stenographischer Bericht

der vierten Sitzung

des kranjischen Landtages

in Laibach

am 21. Juni 1901.

Anwesende: Vorsitzender: Landeshauptmann Otto von Detela. — Regierungsvertreter: K. k. Landespräsident Excellenz Victor Freiherr von Hein und k. k. Landesregierungssecretär Wilhelm Haas. — Sämmtliche Mitglieder mit Ausnahme von Fürstbischof Dr. Anton Bonaventura Jeglič, Ivan Hribar, Felix Lenkh, Johann Murnik. — Schriftführer: Landschafts-Secretär Josef Pfeifer.

Tagesordnung:

1. Lesung des Protokolles der 3. Landtagsitzung vom 17. Juni 1901.
2. Mittheilungen des Landtagspräsidiums.
3. Beilage 24. Bericht des Landesauschusses, betreffend die Errichtung von drei Landesstiftplätzen an der kranjischen Taubstummengründungsanstalt in Laibach.
4. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses über den Dringlichkeitsantrag, betreffend die Bewilligung einer Subvention für die Abbrändler in Kropp.
5. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses über den Rechnungsabschluss des kranjischen Lehrer-Pensionsfondes für das Jahr 1899 (zur Beilage 1).
6. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses über den Rechnungsabschluss des Normalerschulfondes für das Jahr 1899 (zur Beilage 3).
7. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses über den Rechnungsabschluss des Landesculturfondes für das Jahr 1899 und den Voranschlag für das Jahr 1901 (zur Beilage 4).
8. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses über den Rechnungsabschluss des Landesanlehensfondes für das Jahr 1899 und den Voranschlag für das Jahr 1901 (zur Beilage 5).
9. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses über den Rechnungsabschluss des Pensionsfondes der Landesbediensteten für das Jahr 1899 und den Voranschlag für das Jahr 1901 (zur Beilage 15).
10. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses, betreffend die Einführung temporärer Lehrcurse über den Weinbau an der Landes-Ackerbauschule in Stauden (zur Beilage 20).
11. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses, betreffend die Bewilligung von Unterstützungen für Schulbauten (zur Beilage 22).
12. Mündlicher Bericht des Verwaltungsauschusses, betreffend die Genehmigung von Umlagen für Straßenzwecke (zur Beilage 13).
13. Mündliche Berichte des Verwaltungsauschusses über Petitionen, und zwar:
 - a) des Gemeindecamtes in Horjul um Nichtausführung der Bezirksstraße Podlipa-Satrach;
 - b) des Bezirksstrafenauschusses in Weichselburg um Erweiterung der Bezirksstraße Ivančegorica-Mulau;

- c) županstva v Strugah za preložitev okrajne ceste Prilipa-Četež;
- d) županstva v Iskivasi, da se zgradi nova cesta iz Iskivasi na Gorenji Ig;
- e) županstevev Morovec, Kočevska Reka, Lienfeld in drugih za napravo okrajne ceste Kočevska Reka-Morovec;
- f) posestnikov iz Ilvegore, da se davčna občina Ilvagora izloči iz občine Krke ter združi z občino Račno;
- g) avstrijskega društva za lončarski obrt na Dunaju, da se vpelje majhna oblika za opeko;
- h) o vlogi okrajnega sodišča v Senožečah glede kazensko-sodnega pregona nekega deželnega poslanca;
- i) posestnikov iz Pristave pri Trziču za podporo za napeljavo vode na planino Kofoce;
- j) posestnikov v Preloki za podporo za napravo vodovoda;
- k) vaščanov iz Zadloga pri Crnemvrhu, da bi deželni tehnik izdelal načrte za trebljenje požiralnikov in napravo vodovoda
14. Ustna poročila finančnega odseka o peticijah:
- a) vodstva bolnice usmiljenih bratov v Kandiji za podporo;
- b) Ane Freyer, da se ji dovoli daljno uživanje miloščine letnih 50 gl.;
- c) gospodarskega odbora vasi Buje za podporo za napravo dveh kalov;
- d) Jakoba Demšarja, posestnika v Starivasi pri Žireh, za podporo za uravnavo Račeve;
- e) vpokojenega paznika Emanuela Kovačiča za zvišanje miloščine;
- f) okrajno-cestnega odbora v Trziču za podporo za preložitev ceste v Kovorji;
- g) društva v varstvo avstrijskega vinarstva na Dunaju za podporo;
- h) Marije Toman za podporo;
- i) Marije Androjne za miloščino;
- j) Marjete Ahčin za miloščino.
15. Ustno poročilo finančnega odseka o uravnavi prejemkov slug na c. kr. velikej realki v Ljubljani (k prilogi 2.).
16. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu zaklada prisilne delavnice za leto 1899. (k prilogi 17.).
17. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu zaklada deželne prisilne delavnice za leto 1901. (k prilogi 18.).
18. Ustna poročila finančnega odseka o peticijah:
- a) Otilije Globočnik, vdove okrožnega zdravnika, za pokojnino;
- b) dr. Antona Perkota, okrožnega zdravnika, za izpregled prekoračenja normalne starosti;
- c) dr. Josipa Wurnerja, okrožnega zdravnika, za dovolitev doklade;
- d) Ivana Šabeca, bivšega deželnega dacarja, za nagrado.
- c) des Gemeindeamtes in Strug um Umlegung der Bezirksstraße Prilipa-Četež;
- d) des Gemeindeamtes in Iggdorf um Ausbau einer neuen Straße von Iggdorf nach Oberigg;
- e) der Gemeindeämter Morobitz, Rieg, Lienfeld und anderer um Herstellung einer Bezirksstraße von Rieg nach Morobitz;
- f) der Besitzer von Ilvagora um Auscheidung der Steuer-gemeinde Ilvagora aus der Gemeinde Obergurt und Zu-weisung zur Gemeinde Račna;
- g) des österr. Thonindustrie-Vereines in Wien um Einführung eines kleinen Ziegelformates;
- h) über die Eingabe des Bezirksgerichtes in Senojetzch wegen strafgerichtlicher Verfolgung eines Landtagsabgeordneten;
- i) der Besitzer von Pristava bei Neumarkt um Subvention für die Zuleitung von Wasser auf die Alpe Kofoce;
- j) der Besitzer von Preloka um Subvention für die Anlage der Wasserleitung;
- k) der Ortsinsassen von Sadlog bei Schwarzenberg um Ver-fassung der Pläne für die Reinigung der Sauglöcher und für die Wasserleitung durch einen landschaftlichen Techniker.
14. Mündliche Berichte des Finanzausschusses über Petitionen:
- a) der Spitalsleitung der barmherzigen Brüder in Mandia um Subvention;
- b) der Anna Freyer um Befassung des Weitergenusses der Gnadengabe jährlicher 50 fl.;
- c) des Vermögensverwaltungsausschusses von Buje um Sub-vention behufs Errichtung zweier Viehränken;
- d) des Jakob Demšar, Besitzers in Staravas bei Sairach, um Subvention zur Regulierung des Račevabaches;
- e) des pensionierten Aufsehers Emanuel Kovačić um Erhöhung der Gnadengabe;
- f) des Bezirksstrafenausschusses von Neumarkt um Subvention für die Umlegung der Straße in Kaier;
- g) des Vereines zum Schutze des österreichischen Weinbaues in Wien um Subvention;
- h) der Maria Toman um Unterstützung;
- i) der Maria Androjna um Gnadengabe;
- j) der Margareta Ahčin um Gnadengabe.
15. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses, betreffend die Regelung der Bezüge für die Diener an der k. k. Oberrealschule in Laibach (zur Beilage 2.).
16. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungs-Abschluss des Zwangsarbeitshausfonds für das Jahr 1899 (zur Beilage 17.).
17. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Voranschlag des Zwangsarbeitshausfonds für das Jahr 1901 (zur Beilage 18.).
18. Mündliche Berichte des Finanzausschusses über Petitionen:
- a) der Otilie Globočnik, Districtsärztenswitve, um Pensions-bewilligung;
- b) des Districtsarztes Dr. Anton Perkota um Nachsicht der Ueberschreitung des Normalalters;
- c) des Districtsarztes Dr. Josef Wurner um Bewilligung einer Zulage;
- d) des Johann Šabec, gewesenen landschaftlichen Bestellten, um Remuneration.

Začetek seje ob 9. uri 15 minut dopoldne.

Beginn der Sitzung um 9 Uhr 15 Minuten Vormittag.

Deželni glavar:

Potrjujem sklepčnost visoke zbornice ter otvarjam sejo.

Prosim gospoda zapisnikarja, da prečita zapisnik zadnje seje.

1. Branje zapisnika 3. deželnozborske seje dne 17. junija 1901.

1. Lesung des Protokollses der 3. Landtagsijung vom 17. Juni 1901.

Tajnik Pfeifer:

(Bere zapisnik 3. seje v slovenskem jeziku. — Liest das Protokoll der 3. Sijung in slovenischer Sprache.)

Deželni glavar:

Želi kdo gospodov poslancev kak popravek v ravnokar prečitanem zapisniku?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, izrekam, da je zapisnik zadnje seje potrjen.

2. Naznanila deželnozborskega predsedstva.

2. Mittheilungen des Landtagspräsidiums.

Deželni glavar:

Gledé dnevnega reda omenjam, da zadnjič nisem mogel naznaniti dnevnega reda, ker odseki niso pripravili gradiva. Ker je pa današnji tiskani dnevni red bil gospodom poslancem pravočasno predložen, mislim, da ni ugovora gledé sestave današnjega dnevnega reda.

Dalje naznanjam, da sem gospodu poslancu pl. Lenkhu dovolil dopust osmih dni.

Došle so sledeče peticije, in sicer potem deželnega odbora, ki se izročé finančnemu odseku:

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu prosi podpore.

Ozimek Anton, vpokojeni nadučitelj v Dolenjivasi pri Ribnici, prosi za zvišanje pokojnine.

Učiteljstvo postojnskega trga prosi za stanarine, draginjske doklade in zvišanje funkcijske doklade šolskem vodji.

Jač August, Diurnist i. R., bittet um eine Unterstützung.

Stupar Katharina, Normalchullehrers-Witve in Untersichschka, bittet um Erhöhung ihrer Pension.

Eppich Matija, umir. glavni odgonski sprevodnik, prosi za zvišanje miloščine od 600 na 700 K.

Bereinsleitung zur Unterstützung dürftiger Schüler an der k. k. Staats-Oberrealschule in Laibach, bittet um Subvention.

Zupanstvo Breznica prosi podpore za zgradbo novega mostu čez Savo pri Piškovici pod vasjo Breg.

Upravnemu odseku pa se izročajo sledeče peticije:

Okrajnocestni odbor v Škofji Loki prosi za uvrstitev okrajne ceste Škofja Loka-Kranj med deželne ceste.

Zupanstvo v Št. Jerneju prosi, da bi se ne gradila nova šola v Vrhpolji.

Gospod poslanec Povše izročá prošnjo odbora društva «Ljubljanske meščanske godbe» za podporo.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod poslanec dr. Žitnik izročá prošnjo gospodarskega odbora v Gorenjem Zemonu za podporo za popravo studenca.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod poslanec Ažman izročá prošnjo oskrbnništva Jeranove dijaške mize v Ljubljani za podporo.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod poslanec grof Barbo izročá prošnjo vodstva bolnice usmiljenih bratov v Kandiji za zvišanje redne podpore od 4000 K na 12.000 K.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod poslanec Grasselli kot načelnik finančnega odseka je vrnil finančnemu odseku izročeno peticijo gledé povišanja tarifa za konjače, ker je finančni odsek mnenja, da spada to pred upravni odsek.

Mislim, da se visoka zbornica s tem strinja, da se izroči ta prošnja upravnemu odseku.

(Zgodi se. — Geschieht.)

3. Priloga 24. Poročilo deželnega odbora o ustanovitvi treh deželnih ustanovnih mest v kranjskem ustanovnem zavodu za gluho-neme v Ljubljani.

3. Beilage 24. Bericht des Landesauschusses, betreffend die Errichtung von drei Landesstiftungsplätzen an der kranjischen Taubstummens-Stiftungs-Anstalt in Laibach.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

4. Ustno poročilo finančnega odseka o nujnem predlogu gledé dovolitve podpore za pogorelce v Kropi.

4. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Dringlichkeitsantrag, betreffend die Bewilligung einer Subvention für die Abbrandler in Kropf.

Poročevalec Kalan:

Slavni zbor! Čast mi je poročati o nujnem predlogu gospoda poslanca Ažmana, katerega so podpisali načelniki vseh treh klubov, o podpori, katera naj se podeli pogorelcem v Kropi.

Mej raznimi nezgodami, ki so letošnje poletje našo deželo zadele, so tudi nesrečni požari, in od teh sta se letošnje poletje pripetila zlasti dva, eden v Gorenji vasi in eden v Kropi.

Ker nam je Kropa že znana iz prejšnjih zasedanj in se je že večkrat tukaj o nje revščini razpravljalo ter je do sedaj tudi že večkrat imela priliko podpirati stradajoče tamošnje prebivalce s tem, da jim je pošiljala razna živila, me bo visoka zbornica pač oprostila, ako ne bom potrebe utemeljeval, da se Kropi v tem neugodnem položaju na pomoč priskoči. To je visoki deželni zbor že s tem pokazal, da so vsi trije klubi ene misli in ker so gospodje tudi iz privatnih sredstev radodarno darovali kake svote v ta namen.

Škoda je uradno cenjena na 125.000 K. Podpora je tem potrebnejša, ker ljudje v Kropi tudi v normalnih razmerah že težko izhajajo.

Finančni odsek se je posvetoval gledé kolikosti podpore in je kot analogon vzel podporo, katero je deželni odbor dovolil za Gorenjo vas. Tam je uradno cenjena škoda znašala približno 105.000 K in deželni odbor je dovolil podpore 3000 K. Ker znaša tukaj uradno cenjena škoda 20.000 K več in ker so razmere jako neugodne, je bil finančni odsek mnenja, da bi se določilo v ta namen 4000 K podpore.

Gledé načina, kako naj se podpora razdeli, je finančni odsek sklenil, da naj se to prepusti deželnemu odboru.

Usojam se torej v imenu finančnega odseka predlagati:

«Visoki deželni zbor skleni:

Pogorelcem v Kropi se dovoli iz deželnega zaklada podpore v znesku 4000 K. Način razdelitve določi deželni odbor.»

Deželni glavar :

Želi kdo besede?

Gospod poslanec Ažman ima besedo.

Poslanec Ažman:

S predlogom gospoda poročevalca sem popolnoma zadovoljen, ker je to že lepa pomoč. Dasiravno je škoda, kakor je uradno dokazano, velika, vendar, ker bodo pogorelci v Kropi še od drugod dobili pomoči — ravno sem bral, da je tudi presvetli cesar sam dovolil 4000 K podpore — in ker bodo še iz državnih sredstev toliko ali še več dobili, tedaj sem s predlogom popolnoma zadovoljen. Ob enem pa moram tudi presrečno zahvalo tukaj izrekati vsem strankam te visoke zbornice, ker so pokazale veliko naklonjenost revnim in potrebnim pogorelcem v Kropi. Ravno tako se pa zahvaljujem vsem gospodom poslancem, ki so kaj iz lastnega žepa priložili, da se škoda nekoliko popravi.

Torej še enkrat hvala na vse strani!

Deželni glavar :

Želi še kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljnja točka je:

5. Ustno poročilo finančnega odseka o računskih sklepih kranjskega učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1899. (k prilogi 1.).

5. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss des krainischen Lehrerbienstandes für das Jahr 1899 (zur Beilage 1.).

Poročevalec Višnikar:

Visoka zbornica! Poročati mi je o računskem sklepu učiteljskega pokojninskega zaklada za l. 1899. Kakor je razvidno iz tega računa, je dejanski uspeh zaklada za l. 1899. precej ugodnejši kakor je bilo proračunjeno, in to zaradi tega, ker so na eni strani bili dohodki znatno višji, na drugi strani pa troški manjši.

Pri dohodkih omenjam, da so bili večji pri šolskih globah za 373 gld. 50 kr. in potem 10% in 2% pokojninski odtegljevi večji za 2993 gld. 79 kr.

Nasproti so bili pa manjši dohodki pri šolskih knjigah in «povrnjeni troški», tako da je bilo vseh dohodkov več za 2874 gld. 39 kr.

Troški so bili pa pri prvih petih poglavjih vsi manjši, in le upravni troški in vrnjeni prihodki so bili neznatno višji. Vsi troški pa so bili manjši za 3421 gld. 80 kr. Ako se tem troškom prištejejo večji dohodki, se pokaže prihranek 6269 gld. 19 kr. Ako se pa od tega odšteje 70 gld. 53 kr., za kolikor se je imovina glede gotovine v tem letu zmanjšala, se kaže, da se je za ta zaklad iz deželnega zaklada manj izdalo v tem letu za 6625 gld. 66 kr., skupaj se je namreč izdalo 16.351 gld. 28 kr. Tako malo se iz deželnega zaklada za pokojninski zaklad že več let ni izdalo.

Le-ta ugodni uspeh je pripisovati v prvi vrsti regulaciji učiteljskih plač, ker so se prispevki učiteljev vsled zvišanja plač izdatno zvišali. Zakon o uredbi učiteljskih plač je stopil v veljavo 1. oktobra 1898 in je torej na te dohodke precej vplival.

Gledé izkaza imovine omenjam, da se je gotovina zmanjšala za 70 gld. 53 kr.

Po teh opazkah predlagam v imenu finančnega odseka:

«Deželni zbor skleni:

Računski sklep kranjskega učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1899. se odobruje ter se razkaz imovine jemlje na znanje.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride točka:

6. Ustno poročilo finančnega odseka o računskih sklepih normalno-šolskega zaklada za leto 1899. (k prilogi 3.)

6. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss des Normalschulfondes für das Jahr 1899 (zur Beilage 3).

Poročevalec Višnikar:

Visoka zbornica! Dalje poročam o računskem sklepu normalno-šolskega zaklada za leto 1899. Tudi pri tem zakladu je dejanski uspeh v primeri s proračunom precej ugodnejši. Dohodki so se zvišali v primeri s proračunom za 3971 gld. 91 $\frac{1}{2}$ kr. in to v prvi vrsti zaradi večjih dohodkov pri zapuščinah.

Za dohodke pri zapuščinah se je postavilo v proračun 14.000 gld., dočim se je dobilo iz tega naslova 17.513 gld. 68 kr., torej več za 3513 gld. 68 kr. Višji so bili tudi dohodki pri ustanovi Janeza Wittreicha za 254 gld. 57 kr., in pri šoli v Motniku je prispevek dežele Stajerske za 248 gld. 99 kr. višji. Drugi naslovi so se še neznatno spremenili. Vseh donoskov je bilo več za 3971 gld. 91 $\frac{1}{2}$ kr. Pri raznih dohodkih se je proračun prav neznatno spremenil za 39 gld. 34 $\frac{1}{2}$ kr.

Gledé stroškov pripomnim, da so bili večji pri učiteljskih plačah za 578 gld. 65 kr. in to vsled razširjenja nekaterih šol in ker se je več učiteljev pomaknilo v višje plačilne razrede. Znatno so se pa znižali troški pri službenih dokladah in pri opravih dokladah, tako da so vsi troški pri aktivitetnih užitkih učiteljev in učiteljic znašali manj 1194 gld. 36 $\frac{1}{2}$ kr. Višji so bili troški le pri nagradah in podporah, in sicer zadevajo ti višji stroški vožnje veroučiteljev, pomožne učitelje v Ljubljani in pa vzdrževanje stalnih zasilnih šol. Glavni izdatek pa je bil ta, ki ni bil v proračunu, za neobligatni pouk nemščine, ki je znašal 612 gld. 30 kr. Ta znesek se je moral poplačati vsled razsodbe upravnega sodišča tistim učiteljem, ki so dejansko podučevali učence v drugem deželnem jeziku.

Vsi izdani troški so torej iznašali manj 794 gld. 48 $\frac{1}{2}$ kr.

Ako se tem manjšim troškom prištevajo večji dohodki v znesku 4001 gld. 94 kr., se kaže prihranek 4796 gld. 42 $\frac{1}{2}$ kr.

Toliko se je torej manj porabilo iz deželnega zaklada, kakor je bilo proračunjeno.

Dalje se je tudi premoženje v tem letu pomnožilo pri glavninah za 11.124 gld. To je v prvi vrsti povzročil večji dohodek pri zapuščinah, zlasti pri Bornovi zapuščini. Predlagam torej v imenu finančnega odseka:

«Deželni zbor skleni:

Računski sklep normalno-šolskega zaklada za leto 1899. se odobruje ter izkaz imovine jemlje na znanje.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Dalje imamo točko:

7. Ustno poročilo finančnega odseka o računskih sklepih deželno-kulturnega zaklada za leto 1899. in o proračunu za leto 1901. (k prilogi 4.)

7. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss des Landesculturfondes für das Jahr 1899 und den Vorschlag für das Jahr 1901 (zur Beilage 4).

Berichterstatter Ritter v. Tanger:

Ich habe über den Rechnungsabschluss und über den Vorschlag des Landesculturfondes namens des Finanzausschusses zu referieren.

Die Einkünfte des Landesculturfondes stehen im Dienste der Landesculturzwecke und in diese ist als immer wiederkehrende, feststehende Summe die Subvention für Stauden per 2400 fl. miteinbezogen. Der Rest steht dem Landesausschusse für Landesculturzwecke zur Verfügung, sofern nicht der Landtag selbst in dieser Richtung schon vorgegriffen hat.

Im Jahre 1899 ergab die Summe des Erfordernisses 5089 fl. 77 fr., wovon für Landesculturzwecke 2565 fl. 87 fr. verwendet wurden, also nicht soviel als voranschlagt war. Voranschlagt waren 3400 fl., es bleibt daher ein Rest von 830 fl. 13 fr. — Die Bedeckung ergab 6733 fl., voranschlagt waren 5920 fl., also ergibt sich eine Mehreinnahme von 813 fl. Diese Mehreinnahme einerseits und die Weniger Ausgabe andererseits bilden eine Summe von 1643 fl. 23 fr., um welche das Vermögen des Landesculturfondes sich für das Jahr 1899 erhöht hat.

Ich stelle daher im Namen des Finanzausschusses den Antrag:

«Der Landtag wolle beschließen:

Der Rechnungsabschluss des Landesculturfondes pro 1899 mit einem gesammten Erfordernisse von 5089 fl. 77 kr. und einer gesammten Bedeckung von . . . 6733 » — » demnach einer Mehrbedeckung von . . . 1643 fl. 23 kr. wird genehmigend zur Kenntniss genommen.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja — Angenommen.)

Sprejeto.

Berichterstatter Ritter v. Tanager:

Ich komme nun zum Vorschlage.

Der Vorschlag des Landesculturfondes für 1901 ergibt in Summe eine Bedeckung von 16.100 K.

Nun ist zu untersuchen, ob die einzelnen Hauptposten, aus welchen diese Bedeckung resultiert, auch thatsächlich den Verhältnissen entsprechend präliminirt sind. Die Hauptposten, aus welchen diese Summe sich recrutirt, sind 8000 K als «Strafgelder für Forst- und Feldfrevel» und 8100 K als «Jagdkartenerlöse». Die erstere Summe entspricht einem dreijährigen Durchschnitte, ist demnach als begründet präliminirt anzusehen. Die zweite Summe von 8100 K für Jagdkarten ist eine bedeutend höhere, als der thatsächliche Erfolg im Jahre 1899 war, welcher 5562 K betrug. Doch ist im Jahre 1899 eine Reform des Jagdkartengesetzes durchgeführt worden und im Jahre 1900 in die Wirklichkeit getreten. Dieser Reform entsprechend, wonach keine unentgeltlichen Jagdkarten mehr abgegeben, sondern nur um einen geringeren Preis, nämlich um 2 K per Stück, an das Personal ausgefolgt werden, während für die nicht unentgeltlichen Jagdkarten derselbe Preis besteht wie bisher, ist es erklärlich, dass nun auch die Einnahmen aus denselben sich gehoben haben. Der thatsächliche Erfolg des Jahres 1900, der allerdings noch nicht in einem Rechnungsabschlusse veröffentlicht erscheint, aber aus den Acten erhoben werden kann, also zu einer Zeit, wo das Jagdkartengesetz bereits in Geltung war, ergab eine runde Summe von 8100 K. Dieselbe Summe ist auch diesmal in den Vorschlag eingesetzt, also der Betrag von 8100 K als begründet präliminirt anzusehen.

Demnach erscheint die Bedeckung von 16.000 K als begründet präliminirt. Dieser Bedeckung entsprechend muss das Erfordernis eingestellt werden.

Das Erfordernis hat wieder die feststehende Summe für Stauden per 4800 K wie jedes Jahr, und der Rest mit 11.040 K bleibt für Landesculturzwecke dem Landesausschusse zur Verfügung, sofern nicht der Landtag in dieser Richtung vorgreift.

Nun ist die Präliminierung des Erfordernisses eine bedeutend höhere, da die Bedeckung höher ist als in anderen Jahren. Während das Erfordernis im Jahre 1899 4932 K betrug, ist es diesmal infolge des Jagdkartengesetzes 11.040 K. Der Landesausschuss hat daher einen ziemlich weiten Spielraum.

Im Finanzausschusse hat der Herr Landesausschuss Bovše angedeutet, dass der Landesausschuss beabsichtige, eine Ausgabe von 400 K für dieses Jahr aus dem Landesculturfonde zu machen, und zwar für Obertrair zur Bezahlung eines Käsermeisters. Der Landesausschuss hat nämlich einen Käsermeister, und zwar einen gewissen Sieber aus der Schweiz, der ein tüchtiger Fachmann, ein Praktiker fein soll, bestellt, um die Qualität des Käses in Obertrair zu untersuchen und, falls er Fehler in der Fabrication findet, diese zu corrigieren. Thatsächlich hat er Fehler in der Production gefunden und daraus die Erklärung geschöpft, weshalb der Obertrairer Käse nicht weitere Verbreitung findet. Der Hauptfehler besteht darin, dass zur Kuhmilch Ziegenmilch hinzugefügt wird. Die vorgefundenen Fehler soll er abstellen; er soll als eine Art Wanderlehrer, hauptsächlich im Frühjahr in der Wochein und in Obertrair und überhaupt in dem nördlichen Theile Krains, wo Alpenwirtschaft möglich ist, die Bevölkerung in der Käsefabrication unterweisen. Zu diesem Zwecke will der Landesausschuss aus dem Landesculturfonde 400 K verwenden.

Ich habe das erwähnt, da der Herr Landesausschuss Bovše den Referenten des Finanzausschusses ersuchte, dies im Landtage vorzubringen und gewissermaßen diese Ausgabe von 400 K anzukündigen. Schließlich hätte der Landesausschuss diese Absicht auch ausführen können, ohne die Sache erst vor den Landtag zu bringen.

Das Erfordernis schließt selbstverständlich mit derselben Summe ab wie die Bedeckung, mit 16.100 K. Es erscheint somit folgender Antrag des Finanzausschusses gerechtfertigt:

«Der Landtag wolle beschließen:

Der Vorschlag des Landesculturfondes pro 1901 mit einem gesammten Erfordernisse von 16.100 K und einer eben solchen Bedeckung wird genehmigt.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Dalje pride točka:

8. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu deželnega posojilnega sklada za leto 1899. in o proračunu za leto 1901. (k prilogi 5.).

8. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss des Landesauslehensfonds für das Jahr 1899 und den Voranschlag für das Jahr 1901 (zur Beilage 5).

Poročevalec dr. Majaron:

Visoka zbornica! V imenu finančnega odseka mi je čast poročati najprej o računskem sklepu deželnega posojilnega zaklada za leto 1899. in se v tem oziru sklicujem na prilogo 5. deželnega odbora, iz katere je razviden denarni promet pri tem zakladu leta 1899.

Ako se primerja proračun za leto 1899. s faktičnim uspehom, je razvidno, da je pokritje znašalo manj 427 gld. 62 $\frac{1}{2}$ kr., to pa zatagadelj, ker je bilo pri troških manj izdanih 427 gld. 62 $\frac{1}{2}$ kr., glede na to, da se troški za deželno komisijo niso porabili.

Po teh pripombah v imenu finančnega odseka predlagam:

«Visoki deželni zbor skleni:

Računski sklep deželnega posojilnega zaklada za leto 1899. se vzame na znanje.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Poročevalec dr. Majaron:

Sedaj se sklicujem na razkaz skupne imovine deželnega posojilnega zaklada koncem leta 1899. v isti prilogi in naglašam, da je skupna imovina koncem leta 1899. znašala 10.141 gld. 74 $\frac{1}{2}$ kr., skupna vsota dolga pa 3.442.541 gld. 74 $\frac{1}{2}$ kr.

Ako se imovina odtegne od dolga, se kaže čisti dolg v znesku 3.432.400 gld., tako, da se je dolg tega zaklada v primeri z letom 1898. zmanjšal za 62.300 gld., kar odgovarja amortizacijskemu načrtu deželnega posojila.

Predlagam v imenu finančnega odseka, da se izkaz imovine deželnega posojilnega zaklada koncem leta 1899. vzame na znanje.

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Poročevalec dr. Majaron:

Prestopim sedaj k proračunu deželnega posojilnega zaklada za leto 1901.

Posamezni nastavki potrebsčine odgovarjajo, kar se tiče izplačila glavnice, potem izplačila obrestij, amortizacijskemu načrtu deželnega posojila. Kar se pa tiče režijskih troškov in miloščin, so utemeljeni v dotičnih dopisih c. kr. deželne vlade, odnosno v prejšnjih sklepih deželnega zbora. Iz tega izhaja, da bo znašala potrebsčina za leto 1901. 406.708 K, dočim pokritje obstoja samo v taksah za blankete v znesku 4 K. Proračunava se torej primanjkljaj 406.704 K, in tega bo seveda pokriti iz deželnega zaklada.

Predlagam tedaj, da se proračun deželnega posojilnega zaklada za leto 1901. s potrebsčino 406.708 K in pokritjem 4 K, torej s primanjkljajem 406.704 K, katerega je pokriti iz deželnega zaklada, odobri.

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljnja točka je:

9. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu pokojninskega zaklada deželnih uslužbencev za leto 1899. in o proračunu za l. 1901. (k prilogi 15.).

9. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss des Pensionsfonds der Landesbediensteten für das Jahr 1899 und den Voranschlag für das Jahr 1901 (zur Beilage 15).

Poročevalec Kalan:

Visoka zbornica! Čast mi je poročati o poročilu deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep pokojninskega zaklada deželnih uslužbencev za l. 1899. in proračun za l. 1901.

Kar se tiče računskega sklepa, omenjam, da so deželni uslužbenci l. 1899. vplačali v ta fond skupaj 1648 gld. 71 kr. in da se je v tem letu od naložene glavnice obresti nabralo 77 gld. 30 kr., tako da znaša ta skupna svota 1726 gld. 1 kr., za katero se je ta fond l. 1899. pomnožil. Troškov drugih ni, kakor prehajalnih, kar pa je tukaj samo matematičen račun, in ponavljajoč, da se je imovina pomnožila za 1726 gld. 1 kr., predlagam, da se ta računski sklep odobri.

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Poročevalec Kalan:

Gledé razkaza skupne imovine tega fonda omenjam, da je znašala skupna imovina koncem l. 1899. 2890 gld. 16 kr., in sicer hranilna knjižica mestne hranilnice ljubljanske 2786 gld. 10 kr., potem vplačanih zastankov 8 gld. 25 kr. in 95 gld. 40 kr. od nerealiziranih obresti in 41 kr. končnega blagajničnega ostanka, tako da je skupna imovina znašala 2890 gld. 16 kr.

Prosim, da se ta razkaz imovine vzame na znanje.

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Poročevalec Kalan:

Gledé proračuna mi je omeniti, da se je pri n-slovu 1. in 2. število troškov pomnožilo za 230 K, in sicer zato, ker se je za upokojenega kontrolorja deželne prisilne delavnice Albina Peternela prvotno premalo vzelo 229 gld. in ravno tako vsled neke pomote 1 gld. premalo pri vdovi bivšega oskrbnika deželne prisilne delavnice Tekavčiča, tako da bi svota pri 1. poglavju znašala 21.063 gld. Gledé provizij paznikom in vdovam nimam nič omeniti. Gledé miloščin bi omenil, da je knjigovodstvo sicer vzelo 200 K manj, ker je letos pošla na tri leta za bivšega paznika Kovačiča dovoljena miloščina, ker mu je pa finančni odsek v zadnji seji zopet dovolil to miloščino, torej mislim, da ta svota 5243 K lahko ostane in zato znaša skupna potrebsčina 32.226 K.

Gledé pokritja nimam drugega omeniti, kakor da se je pri 4. točki »Prispevki zakladov« pokojnina bivšega kontrolorja deželne prisilne delavnice Peternela od deželnega zaklada vzela in na zaklad prisilne delavnice pripisala. Torej se ti dve točki spreminita, končna svota pa ostane ista. Na deželni zaklad pride manj 2752 K, zato pa ravno toliko več na zaklad prisilne delavnice. Končna svota pokritja je pa ista, namreč 35.696 K; in ako primerjamo pokritje s skupno potrebsčino 32.226 K, kaže se nam prebitok 3470 K, s čemer prosim, da se proračun pokojninskega zaklada deželnih uslužbencev odobri.

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride točka:

10. Ustno poročilo finančnega odseka o vpeljavi začasnih poučnih tečajev v vinogradništvu na deželni kmetijski šoli na Grmu (k prilogi 20.).

10. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses, betreffend die Einführung temporärer Lehrurse über den Weinbau an der Landes-Ackerbauschule in Stauden (zur Beilage 20).

Berichterstatter Ritter v. Tanger:

Den Herren ist es bekannt, in welcher ausgiebigen Maße sowohl vom Staate als auch vom Lande dafür gesorgt worden ist und noch gesorgt wird, daß die weinbau-treibende Bevölkerung in der Anlage von neuen Weingärten, hauptsächlich in der Veredlung und im Setzen von amerikanischen Reben, mit einem Worte in der Regenerierung der Weingärten unterrichtet werde.

Nun hat man gedacht, daß dann von selbst weiter wird gearbeitet werden können. Bei einer Inspection jedoch, die der technische Leiter für Phylloxera-Angelegenheiten in Rudolfswert unternommen hat, hat er gefunden, daß in der weiteren Behandlung amerikanischer Weingärten Fehler geschahen, welche den Bestand der betreffenden Weingärten in Frage zu stellen drohen, und zwar hauptsächlich nach zwei Richtungen.

Der erste Fehler besteht darin, daß die Wurzeln, die aus den Edelreißern entstammen und knapp unter der Oberfläche der Erde sich fortpflanzen, nicht rechtzeitig abgeschnitten werden, wodurch die Rebe in ihrem Gedeihen bedroht erscheint, und der zweite Fehler ist der, daß eine Arbeit, welche nothwendig erscheint, nicht vorgenommen wird, nämlich der Sommerschnitt.

Es wurde vom technischen Leiter für Phylloxera-Angelegenheiten in Rudolfswert bei der gedachten Inspection constatirt, daß diese Arbeiten nicht durchgeführt werden, insolgedessen die Gefahr besteht, daß bereits tragende neue Weingärten einen Rückgang erleiden.

Um nun zu verhüten, daß bereits Wiederhergestelltes wieder zugrunde geht, daß etwas, was mit so vieler Mühe hergestellt wurde, wieder einen Rückgang erfahre, hat der technische Leiter Skalicich den Director von Stauden ersucht, an den Landesauschuß ein Gesuch zu richten, daß in Stauden Lehrurse über die Behandlung der Weingärten während des Sommers errichtet werden.

Diese Lehrurse sollen Sommerurse sein; darunter verstehe ich Urse, die während der Vegetation der Reben

abgehalten werden sollen, und da es sich um zwei zeitlich verschiedene Arbeiten handelt, wäre der eine Kurs im Frühjahr und der andere Ende Mai oder Anfang Juni abzuhalten und dazu vom Landesauschusse ein Unterrichtsplan zur Danachsichtung zu schaffen. Dabei erscheint eine materielle Unterstützung seitens des Landes nothwendig, auf das die ärmeren Weinbauern oder Winzer, die von weither kommen, Unterkommen und Verpflegung erhalten können. Aus diesem Grunde beanprucht der Landesauschuss die Bewilligung eines Crediten von 600 K, und zwar, nachdem in einem Jahre der beabsichtigte Zweck nicht erreicht werden kann, für fünf Jahre. In dieser Zeit dürfte wahrscheinlich das ins Auge gefasste Ziel realisiert sein.

Mit Rücksicht auf diese Momente hat der Finanz-ausschuss folgenden Antrag beschloffen, dessen Annahme ich dem hohen Landtage empfehle:

«Der Landtag wolle beschließen:

Zum Zwecke der Abhaltung mindestens zweier Sommer-curse jährlich an der landwirtschaftlichen Schule in Stauden für Weingartenbesitzer und für Winzer über die praktische Behandlung schon regenerierter Weingärten wird auf die Dauer von fünf Jahren ein jährlicher Betrag von 600 K aus dem Landes-culturfonde bewilligt. — Diese Beträge sind hauptsächlich zur Unterstützung dürftiger Theilnehmer an den Unterrichtscursen zu verwenden.

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride točka:

11. Ustno poročilo finančnega odseka glede dovolitve podpor za šolske zgradbe (k prilogi 22.).

11. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses, betreffend die Bewilligung von Unterstützungen für Schulbauten (zur Beilage 22.).

Poročevalec Višnikar:

Visoki deželni zbor! Poročati mi je o poročilu deželnega odbora zaradi dovolitve podpor za šolske zgradbe l. 1901.

Deželni odbor predlaga kakor v prejšnjih letih tudi letos za šolske zgradbe 12.000 K podpore, katera naj se razdeli v smislu poročila v prilogi 22. 19 šolskim občinam.

Iz priloženega uradnega izkaza je razvidno, da je v tem letu 23 šol, ki so deloma že dovršene in se

deloma imajo letos zgraditi, za katere se zahtevajo podpore po okrajnih šolskih svetih.

Iz tega izkaza je tudi razvidno, da so troški vseh teh šol proračunjeni na 528.000 K. Ako bi hoteli vsem tem občinam ustreči in jim dati podpore 10% zgradbenih stroškov, bi znašale podpore okroglo 53.000 K.

Na račun že dovoljenih podpor se je izplačalo dosedaj 13.660 K, letos se pa predlaga 12.000 K. Tedaj znaša to vse skupaj s koncem tega leta 25.660 K, tako da primanjkuje okroglo še 27.000 K, katere bi radi že danes dovolili občinam, ako bi to bilo mogoče. Ker je visoki deželni zbor že več let se držal načela, da se ta pavšalna svota 12.000 K ne sme zvišati, moramo ostati v tem okviru.

Pripomni pa, da se v obče zgradbe šolskih poslopij v poslednjih letih ne množe. Leta 1899. se je zahtevalo podpor za 36 šol v znesku 52.000 K, lansko leto za 33 šol podpor v znesku 40.000 K, letos pa samo še za 23 šol znesek 28.000 K. Iz tega je tedaj razvidno, da število šol, katere se grade v poslednjih letih, nekoliko pojemlje. Tudi proračuni niso tako visoki. Ako odštejemo šole v Postojni, ki bo okroglo 110.000 K stala, pride na druge šole, katere imamo tu v razpravi, povprečno izdati 19.000 K. Jaz mislim, da to ni tako visoko in da se dandanes šole skromnejše zidajo kakor prej. Finančni odsek se drži te razdelitve podpor, kakor jo predlaga deželni odbor, ter ne predlaga nobene spremembe.

Jaz ne bom ponavljal, kar je že v poročilu deželnega odbora tiskano, ampak predlagam le končne svote, ki so nasvetovane posameznim občinam. Čast mi je torej v imenu finančnega odseka predlagati sledeče podpore:

1.) Postojna	2600 K
(Obvelja. — Angenommen.)	
2.) Senožeče	200 »
(Obvelja. — Angenommen.)	
3.) Loški potok	1000 »
(Obvelja. — Angenommen.)	
4.) Trava	200 »
(Obvelja. — Angenommen.)	
5.) Kočevska Reka	200 »
(Obvelja. — Angenommen.)	
6.) Banjaloka	400 »
(Obvelja. — Angenommen.)	
7.) Št. Janž (Dvor)	1200 »
(Obvelja. — Angenommen.)	
8.) Št. Jurij pod Kumom	600 »
(Obvelja. — Angenommen.)	
9.) Raka	600 »
(Obvelja. — Angenommen.)	
10.) Hrovaški Brod	500 »
(Obvelja. — Angenommen.)	
11.) Svibno	500 »
(Obvelja. — Angenommen.)	
12.) Javorje	500 »
(Obvelja. — Angenommen.)	
13.) Kokra	500 »
(Obvelja. — Angenommen.)	

Odnos — Fürtrag 9000 K

	Prenos — Übertrag	9000 K
14.)	Ježica (Obvelja. — Angenommen.)	1000 »
15.)	Preska (Obvelja. — Angenommen.)	200 »
16.)	Šmartno pod Šmarno goro (Obvelja. — Angenommen.)	200 »
17.)	Orehovica (Obvelja. — Angenommen.)	200 »
18.)	Stopiče (Obvelja. — Angenommen.)	400 »
19.)	Rova (Obvelja. — Angenommen.)	1000 »

Skupaj znašajo torej vse te podpore 12000 K in jaz predlagam, da se ti nasveti še v celoti sprejmejo.

Deželni glavar:

Gospod poslanec Schweiger ima besedo.

Poslanec Schweiger:

Pri točki o podporah za šolske zgradbe bi opozoril prevzvišenega gospoda deželnega predsednika, naj on kot načelnik deželnega šolskega sveta vpliva, da se pri vseh šolskih zgradbah bodisi novih, kakor tudi starih, strelovodi postavijo tam, kjer jih v potrebni bližini dotičnih šol ni.

Deželni glavar:

Torej ker ni nobenega predloga, prosim glasovati o predlogu gospoda poročevalca, da se skupna vsota podpor za šolske zgradbe v znesku 12.000 K odobri.

Gospodje poslanci, ki pritrjujejo temu predlogu, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Poročevalec Višnikar:

Z dovoljenjem visokega zbora bi poročal še o neki prošnji št. LIV., katera sicer ni na dnevnem redu, ki je pa v ozki zvezi s to zadevo, ki je ravnokar bila rešena.

Deželni glavar:

Ako ni ugovora, smatram, da visoka zbornica temu pritrjuje, da se tudi ta prošnja sedaj reši, akoravno ni na dnevnem redu.

(Ni ugovora. — Es erfolgt kein Widerspruch.)

Ker ni ugovora, prosim gospoda poročevalca, da poroča o prošnji.

Poročevalec Višnikar:

Gospod župnik Josip Seigerschmied v Zaplani prosi podpore za adapcijo šolske sobe v mežnariji, ker bi sedanjo šolsko sobo v župnišču, kjer je malo prostora, rad sam porabil. Priložil je tudi načrt za adapcijo,

bolj primitiven načrt namreč, potem tudi proračun, po katerem bi stalo to delo približno 1164 K 66 h.

V prošnji navaja, da je dotična soba prav primerna za šolsko sobo in da bi na ta način stvar najmanj stala, ako se v mežnariji šolska soba adaptira.

Finančni odsek je z ozirom na to, da je že vsa za šolske zgradbe za letos namenjena svota 12.000 K razdeljena in da tudi iz te prošnje ni razvidno, ali je nameravana zgradba ali priprava primerna, misli, da se za letos ne more ničesar dovoliti, akoravno priznava, da bi bilo na mestu, ako se ta zadeva reši s kolikor mogoče malo troški.

Predlagam torej v imenu finančnega odseka:

«Deželni zbor skleni:

Prošnja gospoda župnika Josipa Seigerschmieda se odstopa deželnemu odboru z naročilom, da je po šolskih oblastvih poizvedeti, ako je nameravana adapcija za šolo v Zaplani umestna in primerna, in da naj odnosno za leto 1902. predlaga primerno podporo.»

Deželni glavar:

Gospod poslanec Lenarčič ima besedo.

Poslanec Lenarčič:

Visoka zbornica! Meni se čudno vidi, kako pride gospod župnik v Zaplani do tega, da izroči tako prošnjo visoki zbornici, ko bi bila vendar morala biti prva njegova naloga, da se oglasi pri domačem okrajnem šolskem svetu, da se uvidi potreba in da se prošnja primerno opremi, predno se deželnemu zboru izroči.

Jaz se popolnoma strinjam s predlogom finančnega odseka, da se proračun izroči deželnemu zboru nazaj v daljnje poizvedovanje. Le to opominjam, da bi bilo umestno, ako bi se bil v prvi vrsti okrajni šolski svet zaslisal, da bi bil lahko svoje mnenje izrekel.

Deželni glavar:

Predloga ni, torej prosim glasovati o predlogu finančnega odseka.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljnja točka je:

12. Ustno poročilo upravnega odseka gledé dovolitve priklad za cestne namene (k prilogi 13.).

12. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses, betreffend die Genehmigung von Umlagen für Straßenzwecke (zur Beilage 13.).

Poročevalec Jelovšek:

Visoka zbornica! Čast mi je v imenu upravnega odseka poročati o prilogi 13., namreč o dovolitvi priklad za okrajne cestne odbore.

Kakor znano, predpisuje zakon z dne 28. julija 1889, dež. zak. XVII., da se mora cestni odbor, ki potrebuje višje kakor 20% priklade, obrniti na deželni zbor. Ker pa deželni zbor velikokrat ne zboruje v takem času, da bi mogel pravočasno dovoliti dotične višje priklade, torej je dobro, da visoka zbornica pooblasti deželni odbor, da sme on v slučaju njih dokazane potrebe take višje kakor 20% cestne priklade dovoliti.

Tedaj predlaga upravni odsek ravnotako kakor deželni odbor sledeče:

«Visoki deželni zbor izvoli skleniti:

Deželni odbor se pooblašča, da onim okrajno-cestnim odborom, kateri z 20% priklado ne morejo izhajati, za leto 1902. — pri strogo dokazani potrebi in na podstavi pravilno sestavljenih ter zadostno opremljenih proračunov v okviru za ustanovitvev teh prispevkov obstoječih določil brez izdaje posebnega deželnega zakona — dovoli priklade presegaajoče 20% k neposrednjim davkom z izvanrednimi dokladami vred, izvzemši doklado na osebni dohodninski davek, ter zaradi predpisa in pobiranja teh priklad ukrene, kar je treba.»

Deželni glavar:

Zeli kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Preidimo k točki:

13. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnjah, in sicer:

a) županstva v Horjulu, da se ne zgradi okrajna cesta Podlipa-Žiri;

13. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses über Petitionen, und zwar:

a) deß Gemeindeamtes in Horjul um Nichtausführung der Bezirksstraße Podlipa-Sairach.

Poročevalec dr. Tavčar:

Visoka zbornica! Županstvo v Horjulu je vložilo neko prošnjo ali nekak protest proti zgradbi ceste iz Vrhnike čez Podlipo do Žirov, ali kakor pravi protest, okrajne ceste Podlipa-Žiri. V tem protestu ali v tej prošnji izreka županstvo v Horjulu, da naj bi deželni

zbor sklenil, da se ta cesta ne gradi. Županstvo se pa tu obrača proti nekemu strahu, ki pravzaprav še ni na svetu. Ali se bo ta cesta gradila ali ne, o tem se še prav nič sklevalo ni, od dotičnih oblastev se v ti zadevi še sploh noben korak ni storil. Zato strelja županstvo prezgodaj. Ko bo stvar prišla v tok, naj se oglasi, dosedaj pa še ni v takem toku, da bi deželni zbor mogel kaj drugega skleniti, kakor da se prošnja izroči deželnemu odboru v primerno rešitev. Naj jo deželni odbor da na stran za poznejši čas, ali pa jo naj vrne županstvu; za sedaj pa nima prošnja še nobenega pomena.

Upravni odsek torej predlaga:

«Deželni zbor skleni, da se vloga odstopi deželnemu odboru v primerno rešitev.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljnja prošnja je:

b) okrajnocestnega odbora v Višnjigori, da se razširi okrajna cesta Ivančgorica-Muljava;

b) deß Bezirksstraßenausschusses in Weichselburg um Erweiterung der Bezirksstraße Ivančgorica-Mulau.

Poročevalec Jelovšek:

Slavna zbornica! Cestni odbor Višnjegorski je sklenil dne 14. marca v svoji seji sledeče:

«Odbornik gospod Anton Štepec iz Višnjegore predlaga, naj bi se okrajna cesta od Ivančgorice do Klanca pri Muljavi razširila.

Predlog se enoglasno odobri.»

Ta velikanski zapisnik poslali so visoki zbornici s sledečim dopisom:

(bere — ließt)

«Pri seji dne 14. sušca t. l. okrajnega cestnega odbora Višnjagora je na predlog odbornika gospoda Antona Štepica odbor enoglasno sklenil, slavni deželni zbor kranjski prositi, naj bi blagovolil dovoliti, da bi se okrajna cesta od Ivančgorice do Muljave razširila iz sledečih razlogov:

1.) Omenjena cesta je tudi dovozna cesta do železniške postaje Zatičina, za Krko in celo krajino do trga Žužemperka, po kateri se prevažuje veliko kupčijskega in domačega prometa in ima na nekaterih krajih le 2½ m širjave, tako da ni mogoče, da bi

se na najožjem prostoru dva voza drug drugemu ogniti mogla.

2.) Namerava se tudi od Muljave naprej do deželne ceste, katera pelje skozi Krko do Rudolfovega, cesto preložiti in nji napraviti normalno širokost.

Torej podpisani uljudno prosi, naj bi blagovolil slavni deželni zbor kranjski pritrditi sklepu okrajnega cestnega odbora in dovoliti razširjenje omenjene ceste in v to svrhu poslati eno deželno tehnično moč za napravo načrta in odkupljenje zemljišča.

Visoka zbornica! Upravni odsek je soglasno priznal, da takih prošelj pač ni mogoče v zbornici reševati. Na tako kratek sklep cestnega odbora, na tako simpel in pomanjkljivo prošnjo, ki ni nikakršna podlaga, ni mogoče dalje razpravljati, in upravni odsek je vsled tega le mogel skleniti nastopno:

«Deželni zbor skleni:

Prošnja okrajnocestnega odbora Višnjagora naj se vrne okrajnocestnemu odboru z dostavkom, naj prošnjo dovolj opremi.

Deželnemu odboru pa se naroča, da zanaprej take prošnje prosilec vrača z dostavkom, da jih dostojno in primerno utemeljijo.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Dalje imamo prošnjo:

e) županstva v Strugah za preložitev okrajne ceste Prilipa-Četež;

c) dež Gemeindeamtes in Strug um Umlegung der Bezirksstraße Prilipa-Četež.

Poročevalec Jelovšek.

Visoka zbornica! Županstvo v Strugah prosi, da se preloži okrajna cesta Prilipa-Četež.

To utemeljujejo s tem, da prvič pravijo, da je bil promet letos enkrat 14 dni radi povodnji ustavljen, drugič da sta bila letos dve osebi, dne 12. aprila Martin Tekavčič iz Prevolja in dne 7. julija Janez Krašovec, v smrtni nevarnosti, tretjič da je letos deželni stavbni svetnik gospod Witschl slučajno to zadevo ogledal in sam priznal potrebo preložitve, in četrtič pravijo, da napravljeni požiralniki vodo še vedno dovolj ne odpeljujejo, in da isti cesti nič ne koristijo, ker so višji kakor cesta in jej le še škodo napravljajo.

Dalje pravi županstvo, da je že od leta 1893. neki po gospodu Fabru izdelani načrt pri deželnemu odboru, da pa tudi ni popolnoma dober in da se mora

popraviti in predelati. Danes torej še nimamo nobenega načrta, tudi ne mnenja cestnega odbora, katerega je neobhodno potrebno še poprej zaslišati, predno se more kaj bolj natančnega sklepati; stvar še ni zadosti zrela, in deželni odbor jo naj torej preišče in potem o njej poroča.

Gledé na vse to upravni odsek prošnje ni popolnoma zavrgel, ampak predlaga:

«Deželni zbor skleni:

Prošnja županstva Struga, da bi se okrajna cesta med Četežem in Prilipo preložila, izročá se deželnemu odboru, da celo zadevo preišče in v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru o njej poroča.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Sedaj pride prošnja:

d) županstva v Iškvasi, da se zgradi nova cesta iz Iškevasi na Gorenji Ig;

d) dež Gemeindeamtes in Eggdorf um Ausbau einer neuen Straße von Eggdorf nach Oberigg.

Poročevalec Šubic:

Visoki deželni zbor! Čast mi je poročati o prošnji županstva v Iškvasi za prispevek k zgradbi nove ceste, katera bi držala od Iškevasi na Gorenji Ig. Dotična prošnja se takole glasi:

(bere — liest)

«Veslavni deželni zbor kranjski v Ljubljani!

Od tukajšnje vasi Iškvavas razprostira se proti izhodu dolina, imenovana 'Iški graben', obstoječ od obeh strani s hribovitim ozemljem, večina poraščenim z drevjem in gozdovi. V tej dolini nahajajo se vasi Malavas in Iškvavas z nahajajočim se poljem, potem mnogo žag na vodi in mlinov, ki stoje na potoku Išica, kateri teče po vsem Iškem grabnu mimo Iškevasi tako v dalje mimo hriba Krim.

Približno eno dobro uro hoda v gorovju nad Iško in Iškim grabnom leži vas Gorenji Ig; tudi tu imajo ondotni posestniki svoja polja, travnike in gozde; ali tudi drugi posestniki, bodisi iz Iškevasi ali raznih drugih občin, posedujejo v tem kraju še onstran Gorenjega Iga svoje gozde, največ med temi pa graščina na Igu.

Za izvožnjo iz gozdov posedujejo vaščani iz Iškevasi posebno pot, ki drži v gorovje od Malevasi proti Gorenjemu Igu in od tu dalje do gozdov; posestniki iz Gorenjega Iga imajo zopet zasebno pot, izpeljano do te vasi nekaj nižje iz grabna proti njihovemu selu. Obe poti so zelo strme, ki drže in se vijejo v gorovje po strmih klancih, vsled česar živina in orodje veliko trpi, sosebno o poletnem času o hudi vročini, največ pa o zimskem času, ko zapade debeli sneg, da voziti ni mogoče, in potem je ustavljen promet za več tednov, in ustavljen dohodek za vse imetelje gozdov, ki so jim edina podpora za pridobitev novcev. Že mnogo let sem so vaščani iz Gorenjega Iga, potem iz Iškevasi in drugih občin mnenja, da bi se napravila od Iškevasi proti Gorenjemu Igu nova, bolj priležna cesta, katera se lahko da izpeljati in bi hasnila ne le temu občinstvu in tej okolici, ampak tudi bližnjim in sosednjim faram, ker se lahko veže potem s cesto Rakiško in se potegne do Rakitne, in potem čim se pomnoži še večji promet in večje blagostanje med ljudstvom ter temi posestniki, ki bi to cesto rabili, ne le za domače ampak tudi za tuje. Na mnogo prigovarjanje posestnikov gozdov, potem teh iz Gornjega Iga sklicala se je seja, in glasom zapisnika pod 1/1 bil je ta sklep sprejet in enoglasno potrjen.

Zadnje stopinje k temu so še za naznanitev, ter stavimo ponižno prošnjo:

Veslavni deželni zbor blagovoli naš sklep na znanje vzeti, istega podpirati ter dovoliti zgradbo nameravane nove ceste, ki bi peljala iz Iškevasi na Gorenji Ig, in tako po moči dalje do združenih cest, in sicer vse po načrtu in sprevidu od ondi prisotnega gospoda zemljemerca.

Pod 1/2 priložena je škica po stanju sedaj ležečih potov.

Županstvo Iškavas, 6. junija 1901.

Franc Platnar s. r.,
župan.

Janez Japel s. r.,

Anton Žagar s. r.,
svetovalec.

Upravni odsek se je temeljito pečal s to prošnjo, kateri je pridejana edino le primitivna terenska skica, iz katere je razvidno, da bi se cesta, katero nameravajo graditi prosilci, bila vsega skupaj dolga 6223 m, višina pa, na katero bi se povzdignila cesta, bi znašala skoraj 600 m.

Drugih podatkov, kateri so potrebni, da se dobi pregled o tej novi cesti, osobito podatkov, kakšen je teren, ali bi bilo morebiti potreba kakih umetnih zgradb, koliko bi veljal odkup sveta — kajti le nekateri posestniki bi odstopili svet zastonj, drugi zahtevajo plačila — in končno, koliko bi stala graditev ceste sploh, ne najdemo v prošnji. Vsled tega, ker se enake nezadostno opremljene prošnje vedno bolj množe, je bil odsek mnenja, da se je treba postaviti na principijelno stališče. Na vse take prošnje, ki niso zadostno opremljene, se deželni odbor, ki nima tehniškega osebja,

da bi pregledalo svet in napravilo proračun, se deželni odbor v bodoče ne more in ne sme ozirati, in čas je, da se začnejo enkrat take prošnje zavračati. To principijelno stališče je zavzel upravni odsek, in z ozirom na to principijelno stališče predlagam v imenu upravnega odseka:

«Deželni zbor skleni:

Deželnemu odboru se naroča, da prošnjo županstva Iškavas za prispevek k zgradbi nove ceste od Iškevasi na Gorenji Ig zavrne s pripomnjo, da se na take nezadostno opremljene prošnje, ki nimajo pridanih niti načrtov niti troškovnikov, principijelno ne more ozirati.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Dalje pride prošnja:

e) župansteu Morovec, Kočevska Reka, Lienfeld in drugih za napravo okrajne ceste Kočevska Reka-Morovec.

e) der Gemeindeämter Morobitz, Rieg, Lienfeld und anderer um Herstellung einer Bezirksstraße von Rieg nach Morobitz.

Berichterstatter Freiherr v. Redbach:

Das Gemeindeamt Morobitz mit mehreren anderen Gemeinden hat das nachstehende Gesuch eingebracht:

(bere — liest)

«Hoher Landtag! Morobitz, obzwar eine selbständige Gemeinde im politischen Bezirke Gottschee, mit 288 Einwohnern, mit eigener Pfarre, Schule und Postablagestelle, ist wegen der schlechten Straßenverbindung geradezu von der übrigen Welt und vom Verkehre ausgeschlossen.

Die natürliche Folge hievon ist, daß in erster Linie die Landesproducte wegen der so beklagenswerten Communicationsverbindung weit unter den in den Nachbarortschaften erzielten Preisen abgegeben werden müssen, und können wir von Glück reden, falls sich nur zufällig ein Käufer in unsere Gegend verirrt.

Der Gemeinde Morobitz sind fünf Ortschaften einverleibt, welche alle in Obsthäusern reiche Obstschungen zu verzeichnen haben, jedoch wegen der schlechten Verkehrsverbindung an den Preisen beträchtlich einbüßen müssen.

Ebenso steht es mit dem in der Gemeinde in großen Mengen vorhandenen Schwarzholz, welches wegen dieses Übelstandes überhaupt keinen Wert repräsentiert, da dessen

Beförderungskosten nur bis Rieg mehr betragen, als das Holz in letzter Ortschaft selbst kostet. Dafs unter solchen Verhältnissen das Aufblühen des Wohlstandes in der Gemeinde Morobitz gehemmt wird, ist wohl selbstverständlich, und ist auch die große Armut der Bevölkerung lediglich auf diesen traurigen Umstand zurückzuführen. Aber abgesehen von diesen, der Wahrheit vollkommen entsprechenden Thatsachen, kommt noch der Umstand hinzu, dafs auch der Entwicklung anderer Industrie Schwierigkeiten hiedurch bereitet werden, was für die Bevölkerung dieser Gemeinde nur zum Nachtheile gereicht.

So würde beispielsweise — falls eine halbwegs den neuesten Anforderungen und den thatsächlichen Verhältnissen entsprechende Verbindung zwischen Morobitz-Rieg (d. i. bis zur Bezirksstraße) hergestellt werden würde — Seine Durchlaucht Fürst Auersperg in Eben eine Dampfstraße erbauen, da letzterer bereits Eben mit Obergas durch einen Weg hat verbinden lassen.

Aber noch ein wichtiges Moment ist hier nicht aus dem Auge zu lassen. Durch die Herstellung der Straße von Rieg nach Morobitz könnte die Verbindung Rieg-Morobitz-Suchen-Obergas bewirkt werden, was nicht nur zum Wohle der nächstgelegenen Ortschaften, sondern auch für die Reisenden, commissionierenden Beamten und für die bei den verschiedenen Ämtern in Gottschee zu thun habenden Parteien dieser Gegenden von größtem Vortheile wäre, da eine derart kurze Verbindung jetzt nicht besteht, denn man benöthigt zur Reise von Gottschee nach Obergas gewöhnlich zwei Tage.

Hierbei wird hervorgehoben, dafs wenn nicht alle, so doch die meisten Grundbesitzer den für die Straße erforderlichen Grund mit größter Bereitwilligkeit unentgeltlich abtreten würden. An dem Vortheile einer Bezirksstraße Rieg-Morobitz würde nicht nur die Gemeinde Morobitz und die ganze Gegend Eben, Bärenheim, Suchen, Obergas, sondern auch in hervorragender Weise die Gemeinde Tiefenbach mit 320 Einwohnern participieren, welche letztere Gemeinde auch thatsächlich vom Verkehre ganz ausgeschlossen ist. Zu dem würde sich der Vortheil dieser Bezirksstraße auch in den weiteren Gemeinden Kotschen und Göttenitz äußern, da diese Gemeinden infolge der schlechten Communicationsverhältnisse mit den Gemeinden Morobitz und Tiefenbach überhaupt in keinem Verkehre stehen.

Dafs die Anlage einer Bezirksstraße zwischen Rieg und Morobitz nothwendig ist, beweist auch der Umstand, dafs die Straße von Rieg bis zur Brücke, welche über den kleinen Bach führt, geradezu sicherheitsgefährliche Steigungen aufweist.

Diese Thatsache allein zeigt, dafs eine Änderung der Straßenverhältnisse auch aus Rücksichten für das öffentliche Wohl unbedingt nothwendig wäre, da sich auf Straßen von so enormen Steigungen gewifs kein Verkehr entwickeln kann.

In der Anhoffnung, dafs der hohe Landtag diese dringende und gewifs nicht unbegründete Bitte erhören werde, zeichnen tiefergebenst

Gemeindeämter: Morobitz, Rieg, Hinterberg, Lienfeld, Kotschen, Göttenitz, Tiefenbach, Möscl.»

Außer diesem Gesuche liegt nichts vor; deshalb war der Verwaltungsausschuß nicht in der Lage, auf dieses Gesuch einzugehen, und er stellt daher den Antrag:

«Der Landtag wolle beschließen:

Das vorliegende Gesuch wird der Gemeinde Morobitz mit dem Beifügen zurückgestellt, ein gehörig instruiertes Gesuch vorzulegen».

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride prošnja:

f) posestnikov iz Ilovgore, da se davčna občina Ilovagora izloči iz občine Krke ter združi z občino Račno;

f) der Besitzer von Ilovagora um Ausscheidung der Steuergemeinde Ilovagora aus der Gemeinde Obergurt und Zuweisung zur Gemeinde Račna.

Poročevalec dr. Tavčar:

Posestniki iz Ilovgore in Gabrja so vložili prošnjo na deželni zbor, da bi se ti dve ravno imenovani vasi odklopili od selske občine Krka in priklopili k selski občini Račna v okraju ljubljanskem. Sklicujejo se na to, da imajo do okrajnega glavarstva v Litiji silno daleč, ravno tako imajo nepripravno pot k davčnemu uradu v Zatičino. Dalje pravijo, da spadajo v drugo faro, ne v faro na Krki in da vsled tega o občinskih zadevah ne izvedo toliko, kolikor potrebujejo, ker se kliče pri farni cerkvi na Krki, ne pa pri dotični cerkvi, h kateri spadajo.

Stvar je brezdvjbeno taka, da so marsikateri razlogi, ki se naštevajo v tej prošnji, uvaževanja vredni, gotovo pa je tudi, da zadeva še ni v taki obliki, da bi mogel deželni zbor o njej kaj skleniti, in zato predlaga upravni odsek:

«Deželni zbor skleni:

Ta prošnja se odstopi deželnemu odboru v preiskavo in poročanje.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Dalje imamo prošnjo:

g) avstrijskega društva za lončarski obrt na Dunaju, da se vpelje majhna oblika za opeko;

g) deš österr. Thonindustrie-Vereines in Wien um Einführung eines kleinen Ziegelformates.

Poročevalec Lenarčič:

Visoka zbornica! Avstrijsko društvo za glinsko obrt na Dunaju predložilo je peticijo na visoko zbornico, katera peticija meri na to, da bi se sedanji normalni format za zidarsko opeko premenil v tem smislu, da se določi kak manjši format, ki bi boljše odgovarjal sedanjim zahtevam modernega stavbarstva in ki se je že vpeljal v drugih državah.

Dosedaj, kakor je gospodom znano, veljalo je v Avstriji, da naj bi opeka imela 290 mm dolžine, 140 mm širjave in 65 mm debeline. Po tej velikosti je bila potem tudi določena dimenzija raznih zidav za razna nadstropja hiš in stavb v obče. Potreba je pokazala, da se lahko z mnogo manjšo opeko izhaja, da ni treba tako velikega formata in da bi se z vpeljavo manjšega tudi troški za razne zgradbe zmanjšali. V peticiji je natanko utemeljeno, da je le-ta manjši format, katerega tukaj navajajo, namreč z dolžino 250, širjavo 120 in debelino 65 mm, pravi, kajti ta format popolnoma odgovarja vsem modernim zahtevam. Sklicuje se ta peticija tudi na to, da imajo ta mali format, in še manjši, druge države že vpeljan.

Upravni odsek se je v tej zadevi posvetoval, uvaževal razloge, navedene v peticiji, in prišel do zaključka, da je najprimernejša rešitev to, da se peticija odstopi deželnemu odboru v pretres, da namreč deželni odbor pozove svoj stavbinski urad in da se tudi obrne do deželnih odborov sosednih kronovin in da naj poizveduje, kako naj bi se ta reč ukrenila in kako bi se naprej enotno postopalo.

Pri tej priliki je upravni odsek sprožil tudi misel, da je sedanji stavbni red za deželo Kranjsko jako pomanjkljiv, in se je priporočalo, naj bi se stavbinski urad tudi pečal s tem in dajal nasvete deželnemu odboru, bi-li ne kazalo stavbni red prenarediti in prilagoditi sedanjim razmeram in napredku v stavbinstvu.

Usojam se torej v imenu upravnega odseka predlagati nastopno:

«Deželni zbor skleni:

Peticija društva za glinino industrijo na Dunaju odstopi se deželnemu odboru z naročilom, da po zaslujanju deželnega stavbnega urada in deželnih odborov sosednih kronovin predloži prihodnjemu deželnemu

zboru modernim zahtevam odgovarjajoče premembe deželnega stavbnega reda, v katerem naj se ozira na tuzadevno peticijo.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride točka:

h) o vlogi okrajnega sodišča v Senožečah gledé kazenskospodnega pregona nekega deželnega poslanca;

h) über die Eingabe des Bezirksgerichtes in Senofetsch wegen strafgerichtlicher Verfolgung eines Landtagsabgeordneten.

Poročevalec dr. Tavčar:

Visoka zbornica! C. kr. okrajno sodišče v Senožečah je pisalo deželnemu odboru, naj bi pri visoki zbornici izposloval dovoljenje, da se sme proti deželnemu poslancu gospodu Josipu Zelenu vpeljati ali izpeljati neko kazensko razpravo.

Stvar je sledeča:

Gospod Josip Zelen je imel v svoji hiši v Senožečah lepo in izvrstno harmoniko. Ta harmonika je vredna 50 K in je posebno za predpustni čas vse potrebne in lepe lastnosti imela. Ta harmonika se je pa v predpustnem času iz hiše gospoda Zelenega izgubila, in vsi so govorili, da jo je s sabo vzel neki vojak, ki je takrat bil v Senožečah na dopustu, in da jo je odnesel s seboj v Celovec. Gospod Zelen je potem, ko jeto slišal, poslal pismo na artiljerijski komando v Celovec, in sicer je došla cela stvar z dotičnim pismom v Celovec dne 28. januarja 1901. V dotičnem pismu, katerega ne bom vsega prečital, gospod Zelen najprej na prvi strani opisuje lepe lastnosti dotične harmonike, na drugi strani se pa nahaja sledeči stavek, ki služi za podlago tožbi zaradi razžaljenja časti:

«Die hierortigen Leute sprechen, daß diese Harmonika der in Senofetsch während der letzten Faschingstage auf Urlaub gewesene Artillerist Andreas Martinčič bei seiner Einrückung nach Klagenfurt im Besitze hätte, wenn sich das bewahrheiten sollte, so beehre ich mich in aller Ergebenheit, das löbl. kais. und königl. Divisions-Commando zu bitten, den Artilleristen Andreas Martinčič, um dem Rummer der Eltern und dem Aufsehen über die Familie auszuweichen, zu verhalten, daß er die Handharmonika gegen jedwede Beschädigung schützender Verpackung per

Post portofrei unter meiner Adresse: Josef Zelen, Landtagsgabgeordneter zu Senofetsch in Krain, Schide, widrigenfalls ...»

Torej to je bil tisti odstavek v pismu, ki je inkriminiran, in vsak človek mora videti, da je precej previdno stiliziran in da se ne more reči, tudi če se tako ali tako zasuče, da bi bilo v tem najti kako razžaljenje časti. Tukaj se je gospod Zelen pokazal, da tiči v njem tudi nekaj jurista. — Stvar se je potem tako zasukala, da se harmonika v Celovcu ni našla in gospod Zelen harmonike ni nazaj dobil. Sicer je pa do prihodnjega predpusta še vedno mogoče, da jo najde ali da si drugo kupi.

Oče dotičnega vojaka je potem dne 15. marca 1901 pri okrajnem sodišču v Senožečah kot postavni zastopnik svojega sina, ki je mladoleten, vložil prošnjo, da gospoda Zelena kaznuje bodisi kot obrekovalca, bodisi kot žalilca privatne časti.

Upravni odsek je pri tej muzikalični stvari sledeče okoliščine vpošteval: Pismo, kakor je pisano, ne more obsegati nobenega žaljenja časti. Če je pisal in rekel: govori se to in to, je bil popolnoma opravičen zahtevati, da se stvar preišče in mladi človek napoti, da iz proste volje vrne dotični instrument. Na drugi strani je pa tudi upošteval upravni odsek, da se je dotično žaljenje, če je bilo sploh žaljenje, zgodilo pred 27. februarjem, in ker taka stvar po našem kazenskem zakoniku zastara že po preteku treh mesecev, ako obtoženec ni bil vabljen pred sodišče in tam bil zaslišan — kar se v tem slučaju ni zgodilo — potem je brezdvomno, da je gospod Zelen, če bi se sploh moglo kazensko proti njemu postopati, vsled tega postal nekaznjiv. Zato je tudi v koristi tožitelja samega ležeče, da se ne privoli v kazensko postopanje, ker se bo s tem izognil le stroškom.

Z ozirom na vse te okoliščine stavlja upravni odsek predlog:

«Deželni zbor skleni, da se v kazensko postopanje proti poslancu Zelenu ne privoli, in o tem obvesti sodišče v Senožečah.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride prošnja:

i) posestnikov iz Pristave pri Trziču za podporo za napeljavo vode na planino Kofce;

i) der Besitzer von Pristava bei Neumarkt um Subvention für die Zuleitung von Wasser auf die Alpe Kofce.

Poročevalec Šubic:

Poročati mi je o prošnji Jožefa Primožiča, posestnika v Pristavi pri Trziču, in sodrugov, da bi se jim dovolila kaka denarna podpora za napeljavo vode na planini Kofca. Dotična vloga se tako glasi:

«Preudano podpisani posestniki planine Kofce ponižno prosijo, visoki deželni zbor naj jim blagovoli podeliti kako denarno podporo v napravo in napeljavo vode za napajanje živine, ter podpirajo ponižno svojo prošnjo sledeče:

1.) Planina Kofce je zelo velika — nanjo se goni čež 100 glav goveje živine, 10 konj, nad 300 ovac in 30 prašičev — a voda je kakih 2000 m oddaljena od koč in v takem skalovju, da jo živina prav težko doseže; dajati se jo more le po škafih, za prašiče pa do koč nanositi, kar je zelo zamudno in težavno.

2.) Voda bi se dala napeljati prav do koč, kar bi bilo za našo živinorejo prav velike vrednosti.

3.) Ta napeljava in naprava koritov bi veljala 1500 do 2000 K, ker bi morale biti cevi železne in bi se morale skalovje razstreliti.

4.) Posestniki te planine so vsi bolj revni in zadolženi ter jim ni mogoče dobiti toliko denarja, da bi zamogli napeljati to prepotrebno vodo; radi tega se zaupljivo obračajo do visokega deželnega zbora z udano prošnjo, visokoisti naj jim podeli kako denarno podporo. S tem veledušnim činom podpiral bi visokoisti našo živinorejo, za kar mu bodejo udano podpisanci vedno hvaležni.»

Upravni odsek je bil mnenja, da spada ta prošnja med one, kakor n. pr. prej na dnevnem redu stoječa prošnja županstva v Iškvasi za zgradbo ceste iz Iškvasi na Gorenji Ig. Iz te prošnje se niti ne vidi, ali je vodovod izpeljiv, niti se ne spozna, koliko bi veljal, kajti tukaj je navedena le neka splošna vsota 1500 do 2000 K, katera ne more biti merodajna pri presojevanju projekta. Tudi se je poudarjalo, da trije prositelji, ki so lastniki planine Kofce, niso ravno v takem materijelnem stanju, da bi ne mogli sami tega vodovoda napraviti. V obče se je torej spoznalo, da je prošnja premalo opremljena, in vsled tega predlagam v imenu upravnega odseka:

«Deželni zbor skleni:

Deželnemu odboru se naroča, da zavrne prošnjo Josipa Primožiča in tovarišev, tičočo se napeljave vode na planino Kofco pri Trziču, s pripomnjo, da se na take prošnje, ki niso niti z načrtom niti s troškovnikom opremljene, principijelno ne more ozirati.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Dalje pride prošnja:

j) posestnikov v Preloki za podporo za napravo vodovoda;

j) der Besitzer von Preloka um Subvention für die Anlage der Wasserleitung.

Poročevalec Božič:

Visoki zbor! Nekoliko vaščanov iz Preloke prosi za omogočenje vodovoda. Opirajo to prošnjo na oddaljenost pitne vode, pravijo, da si jo morajo $\frac{3}{4}$ ure daleč nositi za kuhinjske in gospodarske potrebščine; če bi jo pa vozili, bi je zaradi strmine brega tudi ne mogli voziti mnogo več, kakor jo en človek prinese, potrebovali bi pa z vozom najmanj dve uri. Sklicujejo se nadalje na potrebo vodovoda iz zdravstvenega stališča, češ, da je voda, katero sedaj rabijo, kriva, da se pojavlja v vasi toliko bolezni, tako zvana «gute» in zimica, večkrat tudi koze, in mislijo, da je voda kriva, da je tam toliko hromih!! Dalje navajajo, da živino napajajo iz kalov, kjer je več blata kakor vode, in poleg tega pa še strupene in škodljive gline, tako da večkrat vsled te vode tudi živina oboli. Kot daljnji razlog navajajo, da mora občina za šolo vsako leto za pitno vodo žrtvovati 60 K in da plača vlada v tisti namen vsako leto 72 K župnišču, in končno se sklicujejo še na to, da je cela stvar že bila v deželnem zboru; in res je iz poročila deželnega odbora razvideti, da je ta stvar tam zaznamovana kot stvar, ki čaka rešitve. Vendar je pa sklep upravnega odseka bil ta, naj se prosilci z ozirom na to, da prošnja ni zadostno opremljena in predložena v nekako nespodobni obliki, na to opozorijo, da je od njih zahtevati, da polagajo svoje prošnje pri deželnem zastopu v nekoliko spodobnejši obliki. Z ozirom na to torej, da je prošnja na vsak način nesporno štilizirana, ker pravijo prosilci, naj se jim vodovod sploh omogoči, in ne povedo, odkodi naj se voda vzame in kaka je oddaljenost do vreleca ali studenca, ki se namerava napeljati, sploh ker je vse jako površno opisano, bil je upravni odsek mnenja, da se tudi ta prošnja iz istih razlogov, ki so se danes naglašali gledé nekih drugih prošenj, zavrne z naročilom, da deželni odbor prosilce obvesti, da svojo prošnjo bolje opremijo in v spodobnejši obliki predložijo iznova.

Predlagam torej v imenu upravnega odseka:

«Deželni zbor skleni:

Deželnemu odboru se naroča, da prošnjo občanov iz Preloke za napravo vodovoda vrne z naročilom, da jo primerno opremijo in v spodobni obliki iznova predložijo.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride prošnja:

k) vaščanov iz Zadloga pri Črnem vrhu, da bi deželni tehnik izdelal načrte za trebljenje požiralnikov in napravo vodovoda;

k) der Ortsinassen von Sadlog bei Schwarzenberg um Verfassung der Pläne für die Reinigung der Sauglöcher und für die Wasserleitung durch einen landschaftlichen Techniker.

Poročevalec Božič:

Slavni zbor! Vas Zadlog pri Črnem vrhu, ki ima 52 hiš in nekaj čez 400 prebivalcev, prosi za napravo vodovoda in poleg tega tudi za iztrebljenje požiralnikov v zadloški dolini.

Prosilci pravijo, da imajo sicer par studencev, ki pa že osem ali štirinajst dnij po dežju usahnejo, tako da si morajo za svoje potrebščine vodo preskrbljevati iz oddaljenih studencev. V bližini imajo pa v zadloški dolini nekako brezdno, kotlino, ki je globoka 50 m, in tam se nahaja jako dober in močan studenec, iz katerega bi se dala voda napeljati. Upravni odsek je bil mnenja, da to morda ne bo mogoče, da pa bode mogoče, vodo iz črnovrškega vodovoda preskrbeti, in vsled tega je treba, da bi se hidrotehnik podal na lice mesta in vse preštudiral.

Nadalje pa so se pritožili prosilci, da voda žitne pridelke ob vsaki povodnji, ker niso požiralniki dovolj iztrebljeni, uniči. Leta 1889. je bil že gospod Putick v Zadlogu in preštudiral nekoliko razmere, in l. 1891. je prišel tja gospod Hrasky, ki je obečal, da bode potrebne načrte izdelal. Toda cela zadeva je zaspala — in že deset let ni nobenega govora o nji; zato so se prosilci oglasili, da bi se ta stvar zopet v roke vzela.

Upravni odsek je mnenja, da je podatkov za nadaljnjo rešitev dovolj in je bil mnenja, da se prosilcem ustreže v toliko, da se naroči deželnemu hidrotehniku, naj izdelata načrt za vodovod in trebljenje požiralnikov, in vsled tega predlagam, pooblaščen od upravnega odseka, visokemu deželnemu odboru sledeče:

«Deželni zbor skleni:

Deželnemu odboru se naroča, da izdelata deželni tehnik načrte za trebljenje požiralnikov in napravo vodovoda v vasi Zadlog.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

K točki:

14. Ustna poročila finančnega odseka o peticijah:

a) vodstva bolnice usmiljenih bratov v Kandiji za podporo;

14. Mündliche Berichte des Finanzausschusses über Petitionen:

a) der Spitalleitung der barmherzigen Brüder in Kandia um Subvention;

omenjam, da jo, ker je danes došla nova prošnja, odstavljam dogovorno z načelstvom finančnega odseka z dnevnega reda.

Na vrsto pride torej prošnja:

b) Ane Freyer, da se ji dovoli daljnjo uživanje miloščine letnih 50 gld.;

b) der Anna Freyer um Befassung des Weitergenusses der Gnadengabe jährlicher 50 fl.

Berichterstatter Sr. Excellenz Freiherr von Schwegel:

Der hohe Landtag hat in seiner 14. Sitzung vom 28. April 1899 der Witve des ehemaligen Musealcustos Heinrich Freyer eine auf drei Jahre berechnete Gnadengabe von jährlich 50 fl. bewilligt.

Diese Bewilligung war motiviert durch die besonderen Verdienste, welche sich der Custos Freyer seinerzeit in Rücksicht auf die Errichtung und Ausgestaltung des krainischen Landesmuseums erworben hat. Nun ist die Witve Marie Freyer im vorigen Jahre gestorben, nachdem sie nur zwei Jahre diese Subvention genossen hatte. Die Tochter derselben, die Bittstellerin Anna Freyer, wendet sich jetzt an den Landtag mit der Bitte, die zwei letzten Raten des ihrer Mutter bewilligten Gnadengehaltes ihr auszuzahlen, beziehungsweise zu bewilligen, nachdem sie thatsächlich aus Anlaß der Krankheit und an Beerdigungskosten für ihre Mutter außerordentliche Ausgaben zu bestreiten hatte, sich überhaupt, wie dies aus den vorliegenden Attesten erhellt, in sehr bedrängter Lage befindet und selbst nahezu erwerbsunfähig ist.

Mit Rücksicht auf diese Umstände hat der Finanzausschuß geglaubt, dem hohen Landtage empfehlen zu sollen, die vor zwei Jahren bewilligte Subvention, beziehungs-

weise Gnadengabe, auf die Tochter für die zwei letzten Raten, nämlich die fünfte und sechste Rate, jede zu 50 K, auszudehnen, und ich stelle sohin im Namen des Finanzausschusses den Antrag:

«Der Landtag wolle beschließen:

Anna Freyer wird der Fortgenuß der fünften und sechsten Rate à 50 K der ihrer verstorbenen Mutter Marie Freyer mit dem Beschlusse des Landtages vom 28. April 1899 erteilten Gnadengabe von jährlich 50 fl. bewilligt.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Ker poročevalec o točkah c do f v tem trenutku ni tukaj, prestopimo k prošnji:

g) društva v varstvo avstrijskega vinarstva na Dunaju za podporo;

g) des Vereines zum Schutze des österreichischen Weinbaues in Wien um Subvention.

Berichterstatter Ritter v. Tanager:

Der Verein zum Schutze des österreichischen Weinbaues stellt wie alljährlich an den Landtag die Bitte, ihm eine Unterstützung zukommen zu lassen.

Der Verein des österreichischen Weinbaues ist gewissermaßen die Centrale für Weinbauangelegenheiten in Osterreich selbst. Von dort, wo die meisten Fachmänner vereinigt sind, gehen Informationen und Instructionen aus nach allen Theilen des weinbautreibenden Reiches. Es wurde bisher dem Vereine immer eine Subvention gewährt, und insofgedessen hat sich der Finanzausschuß auch heuer entschlossen, dieselbe Dotation zu gewähren, wie dies auch in anderen Jahren geschehen ist.

Ich stelle demnach im Namen des Finanzausschusses folgenden Antrag:

«Der Landtag wolle beschließen:

Dem Vereine zum Schutze des österreichischen Weinbaues wird aus dem Landesculturfonde des Jahres 1901 ein Betrag von 100 K als Unterstützung bewilligt.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Ker je poročevalec o točki e sedaj tukaj, prestopimo k prošnji:

- e) vpokojenega paznika Emanuela Kovačiča za zvišanje miloščine;
- e) des pensionierten Aufsehers Emanuel Kovačič um Erhöhung der Gnadengabe.

Berichterstatter Graf Barbo:

Hohes Haus! In der Sitzung des hohen Landtages vom 26. Februar 1898 wurde der Zwangsarbeitshaus-Aufseher Emanuel Kovačič mit einer Pension von 200 fl. jährlich in den dauernden Ruhestand versetzt. Gleichzeitig wurde ihm für die Jahre 1898, 1899 und 1900 eine Gnadengabe von jährlich 100 fl. bewilligt.

Alle die Umstände, die die Bewilligung dieser Gnadengabe motivierten, sind auch heute noch vorhanden. Er leidet an einem rheumatischen Leiden, welches er sich im Dienste des Landes bei der Fischerei-Anstalt in Studenz zugezogen hat; er besitzt auch eine größere Anzahl unverzogter Kinder und ist dauernd erwerbsunfähig, wie dies die beigelegten ärztlichen Zeugnisse beweisen.

Nun tritt Kovačič mit dem Ersuchen an den Landtag heran, derselbe möge ihm die Gnadengabe, die er für die drei letztverfloffenen Jahre genossen hat, für drei weitere Jahre bewilligen.

Der Finanzausschuss ist der Ansicht, dass dieses Ersuchen zu empfehlen sei, und ich habe daher die Ehre, im Namen des Finanzausschusses folgenden Antrag zu stellen:

«Der Landtag wolle beschließen:

Dem pensionierten Zwangsarbeitshaus-Aufseher I. Cl. Emanuel Kovačič wird die Gnadengabe von 200 K jährlich auf drei weitere Jahre, d. i. pro 1901, 1902 und 1903, gewährt.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride prošnja:

- f) okrajnocestnega odbora v Trziču za podporo za preložitev ceste v Kovorju;

f) des Bezirksstraßenausschusses von Neumarkt um Subvention für die Umlegung der Straße in Raier.

Poročevalec Modic:

Visoka zbornica! Cestni odbor v Trziču prosi s svojo vlogo z dne 12. marca t. l. podporo za okrajno cesto od Trziča do Srednje vasi, ki je sicer že preložena, vendar pa ne popolnoma dovršena.

V svoji prošnji naglašá, da bode treba za popolno izvršitev dela pri tej cesti še potrošiti 2500 K, da te troške težko pokrije, ker ima že itak v letu 1900. primanjkljaja 2507 K, in da kranjski hranilnici dolžuje 23.600 K, katere bode treba tudi plačati.

Iz dotičnih raznih aktov je razvidno, da je preložitev te ceste ponesrečena, in še do danes ni v pravem stanju.

Načrt zakona za preložitev je bil v visoki zbornici sklenjen še 15. februarja 1895, ob enem pa tudi, da se k tej preložitvi dovoli 5000 gld. podpore iz deželne blagajne. Leto potem, to je 1896, je cestni odbor trziški oddal na javni dražbi zgradbo ceste za 11.155 gld. enemu podjetniku, in pričelo se je tudi takoj z gradnjem. Gradnje ceste vršilo se je pa menda prepovršno in preneglo, ker so se že leta 1897. začeli nasipi poruševati in most pri Kovorju usedati, in leta 1898. se je bil že en del mosta podrl. Vsled teh nezgod je prišlo do prepira med cestnim odborom in podjetnikom. Dohajale so vedno pritožbe na deželni odbor.

Odposlati se je mogel deželni inženir, da je stvar nekoliko uravnal. Bili so tudi že zvedenci na lici mesta, ki so cenili delo, in prišlo bi bilo gotovo do dolgotrajne pravde, da se ni cestni odbor posvetu deželnega inženirja in zvedencev poravnal s podjetnikom.

To je torej nekako ponesrečena cesta, in ker so bile pri tem podjetju razne nepravilnosti, se finančni odsek ni mogel odločiti za podelitev podpore, temveč predlagam v imenu finančnega odseka, da se prošnja odkloni.

Deželni glavar:

Zeli še kdo besede?

Gospod poslanec dr. Schaffer ima besedo.

Abgeordneter Dr. Schaffer:

Es ist richtig, dass der Landtag für die Straßenumlegung in Raier, um welche es sich handelt, seinerzeit eine ziemlich ausgiebige Subvention bewilligt hat. Es mag auch richtig sein, dass bei der Durchführung dieser Angelegenheit gewisse Übersehen und Fehler vorgekommen sind und dass an diesen Fehlern auch der Bezirksstraßenausschuss von Neumarkt einen Antheil hat. Allein ebenso richtig ist es, dass heute die finanzielle Lage des in Betracht kommenden Straßenausschusses eine außerordentlich ungünstige ist, und trotz der vorgebrachten Momente wäre es nach meiner Meinung ein Gebot der Billigkeit, diesem Gesuche nicht ohneweiters keine Folge zu geben, sondern

eine, wenn auch mäßig gehaltene, nachträgliche Subvention zu bewilligen.

Dhne die Herren mit Details allzusehr aufzuhalten, erlaube ich mir nur zu betonen, was auch schon, wie ich glaube, im Referate des Herrn Berichtstatters gesagt wurde, daß der genannte Straßenausschuß eine Schuld von nicht weniger als 23.600 K aufgenommen, respective zu tilgen hat.

Es ist auch richtig, daß der Rechnungsabschluss außerordentlich ungünstig ist und ein Deficit von 2500 K aufweist; weiters ist es richtig, daß insbesondere außer den 23.600 K noch 2500 K neuerlich werden aufgewendet werden müssen, um die verunglückte Straße in einen vollkommen sicheren und fahrbaren Zustand zu bringen.

Unter diesen Umständen scheint der Sachverhalt ein derartiger, daß es sich empfiehlt, der Sache näherzutreten, und den Landesausschuß zu beauftragen, die Umstände nochmals zu erwägen, und wenn sie berücksichtigungswert erscheinen, aus dem allgemeinen Straßencredite der dem Landesausschuße zur Verfügung steht, eine angemessene Unterstützung zu gewähren.

Auf diese Momente stützt sich nachfolgender Schlußantrag, den ich zur Annahme dem Landtage empfehle:

«Die Petition des Bezirksstraßenausschusses von Neumarkt um Subvention für die Umliegung der Straße in Raier wird dem Landesausschuße mit dem Auftrage überwiesen, die Sachlage nochmals zu prüfen und eventuell dem Straßenausschuße aus dem allgemeinen Straßencredite eine angemessene Subvention zu bewilligen.»

Deželni glavar:

Gospodje, ki podpirajo predlog gospoda poslanca dra. Schafferja, izvolijo ustati.

(Se podpira. — Wird unterstützt.)

Predlog je zadosti podprt in je torej v razpravi.

Želi še kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, ima gospod poročevalec besedo.

Poročevalec Modic:

V imenu finančnega odseka moram seveda uzdrževati predlog finančnega odseka, vendar ako se ta predlog odkloni, nimam nič proti predlogu poslanca dra. Schafferja, tem manj, ker sem že v finančnem odseku bil za ta predlog.

Deželni glavar:

Prosim torej glasovati, in sicer pride najprej na glasovanje spremenjalni predlog gospoda poslanca dra. Schafferja, in šele če ta ne bo sprejet, se bo glasovalo o predlogu finančnega odseka.

Gospodje poslanci, ki pritrjujejo predlogu gospoda poslanca dra. Schafferja, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Predlog je sprejet in torej odpade glasovanje o predlogu finančnega odseka.

Na vrsto pride prošnja:

h) Marije Toman za podporo;

h) der Maria Toman um Unterstützung.

Poročevalec Kalan:

Visoka zbornica! Zasebnica Marija Toman je izročila deželnemu odboru prošnjo, naj bi se ji poleg hiralne ustanove 50 gld. podelila še neka izredna milostna podpora. Svojo prošnjo utemeljuje s tem, da je bila dalje časa v blaznici na Studencu, da je sicer to blaznico zapustila, da je pa vendar telesno in duševno še vedno bolna, kar spričuje tudi primarij deželne blaznice. Ker pa prosilka uživa hiralno podporo 50 gld. na leto in ker se njene razmere bodisi gledé gmotnega, bodisi gledé duševnega stanja niso izpremenile, se finančni odsek ni mogel odločiti za podeljenje izredne podpore, in zato predlagam v imenu finančnega odseka:

«Deželni zbor skleni:

Prošnja zasebnice Marije Toman se odkloni.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Dalje imamo prošnjo:

i) Marije Androjne za miloščino;

i) der Maria Androjna um Gnadengabe.

Poročevalec Kalan:

Marija Androjna, vdova deželnega pomožnega uradnika v Spodnjem Dravogradu na Koroškem, prosi, naj bi se ji miloščina letnih 240 K, ki letos poteče, zopet dovolila za nadaljnja tri leta. Svojo prošnjo utemeljuje s tem, da so razmere za njo iste ostale in zato le ponavlja, kar je že v prejšnji prošnji navedla. Finančni odsek je mnenja, ker so razmere iste ostale kakor pred tremi leti, da naj se ji še nadalje dovoli podpora za tri leta, in zato predlagam v imenu finančnega odseka:

«Deželni zbor skleni:

Mariji Androjna, deželnega pomožnega uradnika vdovi v Spodnjem Dravogradu na Koroškem, se nadaljša miloščina letnih 240 K za leta 1901., 1902., 1903.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljnja prošnja je:

j) Marjete Ahčin za miloščino;

j) der Margarete Ahčin um Guadengabe.

Poročevalec Kalan:

Popolnoma analogna je peticija Marjete Ahčin, vdove bivšega pomožnega uradnika pri c. kr. zemljiščno-odvezni komisiji v Radovljici. Zaradi tega tudi pri tej, ker je popolnoma enaka oni, v imenu finančnega odseka predlagam:

«Deželni zbor skleni:

Marjeti Ahčin, vdovi bivšega pomožnega uradnika pri c. kr. zemljiščno-odvezni komisiji v Radovljici, se dovoli miloščina letnih 100 K za leta 1901., 1902. in 1903.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Sedaj posežemo nazaj na prošnjo:

c) gospodarskega odbora vasi Buje za podporo za napravo dveh kalov;

c) des Vermögensverwaltungsausschusses von Buje um Subvention behufs Errichtung zweier Viehtränken.

Poročevalec dr. Papež:

Gospodarski odbor vasi Buje prosi milostne podpore za napravo dveh kalov, to je namen, da se napravita dva vodnjaka, ne da bi se vedelo, ali ni potreba

morda kakega vodnjaka ali morebiti vodvoda iz kakega bližnjega studenca. V prošnji ne nahajamo nič drugega, kakor prav površen, primitiven obris, ki niti za površno presojenje ne zadostuje. Gledé na to, da je vas Buje na kraški zemlji, gledé na to, da potrebujemo zanesljivih podatkov gledé števila živalij, in števila ljudij v tisti vasi, je treba, da si te podatke prej pridobimo, oziroma da jih izposluje deželni odbor. Zato je finančni odsek sklenil, da se prošnja predloži deželnemu odboru, da to prošnjo z ozirom na kraška tla primerno reši:

«Deželni zbor skleni:

Prošnja se odstopi deželnemu odboru, da jo primerno reši.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Dalje pride prošnja:

d) Jakoba Demšarja, posestnika v Stari vasi pri Žireh, za podporo za uravnavo Račeve;

d) des Jakob Demšar, Besitzer in Starvas bei Sairach, um Subvention zur Regulierung des Račevabaches.

Poročevalec dr. Papež:

Jakob Demšar, posestnik v Stari vasi občine Žiri, prosi podpore za uravnavo njegovemu imetju nevarne vode.

V finančnem odseku se je pritrjevalo mnenju, da se utegne iz malega vzroka kaj večjega zgoditi, namreč, da utegne iz malega oškodovanja pri obrežju ene same hiše nastati morebiti javna nevarnost, nevarnost poškodovanja cele vasi, ali še celo velikega obsega ene ali več vasij.

Jaz sam sem se informiral pri gospodih, ki poznata to stvar, pri gospodu Mahkotu in gospodu agrarnemu komisarju Župneku, in oba sta mi rekla, da preti vasi Stara vas ob Račevi vsako leto velika nevarnost po povodnji in da je l. 1895. preplavila voda tam 4000 johov. Vsled tega bi se utegnilo zgoditi to, kar se je zgodilo v Gorenji Savi pri Kranju, kjer je poškodovala Sava od začetka njive enega samega posestnika, in je potem voda jedla bregove tako, da je nazadnje bilo tam celo mesto okoli vasi in mesto samo v nevarnosti, ter se potem potrosilo veliko tisočakov v zagradbo obali. Gledé na vse to se je vendarle

misli, da je treba, da se stvar sicer deželnemu odboru izroči v primerno postopanje, toda s primeno motivacijo, ki se glasi:

«Deželni zbor skleni:

Z ozirom na to, da provzročuje hudournik Račeva vsako leto znatnih povodenj, pri katerih je vedno veliko škode po nalivih zlasti na travnikih — z ozirom na to, da je ta škodljivi vpliv hudournika vsako leto močnejši in da v teku časa utegne se razširiti tako obsežno, da nastane potem nevarnost za veliki del občine Žirske — se izroči predležeča, od županstva priporočena prošnja Jakoba Demšarja deželnemu odboru z naročilom, da pravočasno odredi preiskavanje te zadeve po deželnem hidrotehniku gledé javne nevarnosti povodenj po hudourniku Račevi v Žirski občini in da pravočasno ukrene, kar je potrebnega.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride točka:

15. Ustno poročilo finančnega odseka o uravnavi prejemkov slug na c. kr. velikej realki v Ljubljani (k prilogi 2.).
15. *Mündlicher Bericht des Finanzausschusses, betreffend die Regelung der Bezüge für die Diener an der k. k. Oberrealschule in Laibach* (zur Beilage 2).

Poročevalec dr. Majaron:

Visoka zbornica! Kakor znano, sta mestna občina ljubljanska in dežela Kranjska zavezani plačevati na polovico za službene prejemke slug na c. kr. višji realki v Ljubljani. Sluge na realki so takorekoč mestni in deželni sluge ob enem in naravno je, da kadar so se znova uredile plače mestnim slugam, da so takoj prihiteli tudi sluge iz realke in prosili, da se jim dajo vsaj tisti prejemki, kakršne imajo mestni sluge. Prejemki obeh slug na realki znašali so koncem l. 1899., in sicer za prvega slugo letna plača 350 gld. in dve petletnici po 25 gld., skupaj 400 gld. z naravnim stanovanjem, za drugega pa plača 350 gld., dve petletnici po 25 gld. in 80 gld. stanarine, skupaj 480 gld. Prejemki obeh slug so torej znašali 880 gld., in od tega zneska je imela dežela Kranjska plačati polovico.

V seji dne 21. novembra 1899 je pa občinski svet ljubljanski sklenil za vse mestne šolske sluge,

počenši z dnem 1. januarja 1900, plačo 450 gld., dve v pokojnino vštveni petletnici po 50 gld. in vrhutega za one sluge, ki ne dobivajo naturalnega stanovanja, še 20% letne plače kot aktivitetno doklado. Občinski svet ljubljanski je tudi izrečno sklenil, da ta regulacija plač velja tudi za slugi na realki. Obrnil se je vsled tega magistrat do deželnega odbora, da bi pritrnil dotičnemu sklepu, odnosno izposloval odobrenje pri deželnem zboru. Deželni odbor, uvidevši, da so bili prejemki obeh slug na realki prenizki, je po smislu sklepa občinskega sveta ljubljanskega že v proračunu deželnega zaklada za l. 1900. vstavil dotične večje vsote, in ko je odobril deželni zbor ta proračun za l. 1900., je tudi «implicite» dovolil slugama na realki višje prejemke. Vendar pa je treba, da visoki deželni zbor tudi še formalo in izrečno pritrni sklepu občinskega sveta ljubljanskega z dne 21. novembra 1899, vsled katerih bi veljali službeni prejemki mestnih šolskih slug tudi za oba sedanja slugi na realki. Kar se tiče finančnega efekta, je omeniti, da bi od novostemiziranih prejemkov prišlo na prvega slugo 900 K plače in naturalno stanovanje, na drugega slugo pa tudi 900 K plače in, ker nima naturalnega stanovanja, še 20% plače, torej 180 K, kot aktivitetna doklada. To znaša vse skupaj 1990 K torej bi v primeri s prejšnjimi prejemki, ki so znašali 1770 K, bila potrebsčina za obe slugi višja za 220 K, od katerega zneska bi 110 K pripadlo na deželo.

Finančni odsek predlaga, da se odobri sklep deželnega odbora in sploh sklene:

«Deželni zbor pritrjuje sklepu občinskega sveta ljubljanskega z dne 21. novembra 1899, s katerimi so bili pričleni s 1. januarjem 1900 urejeni prejemki za sluge na c. kr. veliki realki v Ljubljani, in sicer: letna plača 900 K, dve petletnici po 100 K, ter za one sluge, katerim se ne more odkazati naturalnega stanovanja, aktivitetna doklada 20% letne plače, za katere prejemke pa morata dežela Kranjska in mestna občina ljubljanska plačevati vsaka po 50%.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljnja točka je:

16. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu zaklada prisilne delavnice za leto 1899. (k prilogi 17.).
16. *Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss des Zwangsarbeits-hausfondes für das Jahr 1899* (zur Beilage 17).

Berichterstatter Graf Barbo:

Wie die Herren aus der Beilage 17 ersehen, schließt der Rechnungsabschluss des Zwangsarbeitshausfondes für das Jahr 1899 mit einem ungünstigen Resultate ab, indem die Einnahmen bedeutend geringer waren als die Ausgaben. Es resultiert dies daher, daß die Ausgaben bedeutend höher waren, während die Einnahmen sich nur um ein Geringes gegenüber dem Präliminare vermehrt haben.

Wenn wir auf die Ursachen eingehen, so finden wir zunächst bei den Ausgaben unter Cap. 4 eine Überschreitung von 362 fl. 20 $\frac{1}{2}$ kr. gegenüber dem Voranschlage, und diese Überschreitung rührt davon her, daß nach Klasing und nach anderen Orten ein größeres Detachement, ich glaube von 14 Aufsehern, entsendet werden mußte, daher die Zulage der Aufseher um diese Summe mehr ausmacht als präliminiert wurde.

Eine Überschreitung sehen wir ferner bei Cap. 8: «Amts-, Kanzlei- und Unterrichtserfordernisse», eine Überschreitung, welche 154 fl. 25 kr. beträgt und darin ihren Grund hat, daß theils mehr Druckorten in den Kanzleien benöthigt wurden, theils für Schulerfordernisse ein Mehrbetrag von 67 fl. gegenüber dem Präliminare erforderlich war. Diese Überschreitungen finden keine nähere Rechtfertigung in den Angaben des Landesauschusses.

Eine große Überschreitung besteht auch bei Cap. 9: «Arbeitsbetrieb» im Betrage von 3125 fl. 68 $\frac{1}{2}$ kr. Naturgemäß kann man nicht genau vorausbestimmen, wie viel der Fabriksbetrieb erfordern wird, nachdem dies ja variabel ist, und wenn wir die gleiche Rubrik unter den Einnahmen vergleichen, so sehen wir unter Cap. 2 eine Mehreinnahme von 2063 fl. 79 $\frac{1}{2}$ kr.; es sind also auch die Einnahmen gestiegen, jedoch nicht in dem Maße, wie die Ausgaben zugenommen haben.

Ferner finden wir eine Überschreitung von 1838 fl. 56 kr. bei Cap. 12: «Regiekosten»; dies kommt daher, weil seinerzeit nicht vorgesehen wurde für die Laufenzulage, welche die Zwänglinge nachträglich zuerkannt erhielten, und ferner davon, daß bei den Beleuchtungskosten nur auf die elektrische Beleuchtung Rücksicht genommen wurde, während für die auswärts stationierten Zwänglinge theilweise auch die Petroleumbeleuchtung beibehalten werden mußte.

Wie ich schon erwähnt habe, sind die Einnahmen etwas größer gewesen bei Cap. 2, während sie bei Cap. 4 um 358 fl. 98 $\frac{1}{2}$ kr. geringer waren.

Dies betrifft die «verschiedenen Einnahmen», welche man nicht genau vorausbestimmen kann, sondern nach dreijährigem Durchschnitte präliminiert.

Aus diesen Gründen wird im Namen des Finanzausschusses beantragt, daß der Rechnungsabschluss genehmigt werde.

Ich gehe nun zum Nachweise des Vermögens über. In dieser Beziehung sehen wir, daß sich das Vermögen um 15.418 fl. 20 $\frac{1}{2}$ kr. vermindert hat. Diese Verminderung ist theilweise eine rechnungsmäßige, theilweise rührt sie davon her, daß sich die Rückstände vermindert haben, zum größten Theile aber daher, weil bei Realitäten und Gebäuden alljährlich eine Abschreibung von 4%, bei Inventarien eine solche von 15% stattfindet, wie dies seinerzeit

in der Sitzung vom 19. September 1884 beschlossen wurde.

Nun ist der Finanzausschuss der Ansicht, daß die Abschreibungen seinerzeit wohl ganz zweckmäßig waren, es aber gegenwärtig nicht mehr sind.

Es ist allerdings richtig, daß sich der Wert der Gebäude successive vermindert, jedoch keinesfalls im Verhältnisse von 4% jährlich. Im allgemeinen nimmt man bei Gebäuden eine Wertverminderung von 1% an, und dies entspricht so ziemlich der wahren Sachlage. Nun hat aber der Zwangsarbeitshausfond vielleicht den größten Theil seines Immobilienvermögens nicht in Gebäuden, sondern in Grundstücken, und der Wert der Gründe muß naturgemäß in der Nähe einer größeren Stadt wachsen. Es ist also jedenfalls richtig, wenn man annimmt, daß die Verminderung des Wertes der Gebäude durch die Erhöhung des Wertes der Grundstücke wett gemacht wird, und daher für die Zukunft keine Abschreibung bei dem Werte der Immobilien statzufinden hätte.

Etwas anderes ist es bei den Inventarien. Diese unterliegen einer starken Abnützung, und man muß daher immer ein Amortisationsprocent einsetzen, wenn man richtig calculieren will. Nun hat es sich in Laufe der Jahre gezeigt, daß eine Abschreibung von 15% zu hoch ist, da diejenigen Geräthe, die einer starken Abnützung unterliegen, keinen besonders hohen Wert repräsentieren, während die Gegenstände, die sich weniger rasch abnützen, wie Maschinen, Bettzeug, Service u., eine bedeutend niedrigere Abnützung als 10% aufweisen.

Aus diesen Gründen glaubt der Finanzausschuss beantragen zu sollen, daß in Zukunft beim Werte der Gebäude keine Abschreibung, beim Werte der Inventarien nur eine 10%ige Abschreibung platzzugreifen hätte. Zu diesem Antrage sieht sich der Finanzausschuss auch aus dem Grunde veranlaßt, weil durch den bisherigen Modus die Lage unseres Zwangsarbeitshausfondes als zu ungünstig erscheinen würde. Wir haben bei den Rechnungsabschlüssen und Voranschlägen leider mit stetig wachsenden Deficiten zu thun, und dies rührt daher weil die Anzahl der fremden Zwänglinge von Jahr zu Jahr abnimmt. Es wäre daher nicht zweckentsprechend, ein, ich möchte sagen, zu düsteres Bild über den Stand des Vermögens darzustellen, da man dadurch zur Ansicht kommen könnte, daß die ganze Sache fehlerhaft betrieben und den finanziellen Zwecken nicht entsprechen werde.

Ich habe daher im Namen des Finanzausschusses drei Anträge zu stellen, welche folgendermaßen lauten:

«Der Landtag wolle beschließen:

- 1.) In Abänderung des Beschlusses vom 19. September 1884 hat in Zukunft eine Abschreibung vom Werte der Immobilien beim Vermögensstande des Zwangsarbeitshausfondes nicht mehr statzufinden, während bei dem Inventarium eine solche von 10% vorzunehmen ist.
- 2.) Der Vermögensnachweis des Zwangsarbeitshausfondes für Ende 1899 wird zur Kenntnis genommen.
- 3.) Der Rechnungsabschluss des Zwangsarbeitshausfondes für das Jahr 1899 wird genehmigt.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogi finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Točka:

17. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu zaklada prisilne delavnice za leto 1901. (k prilogi 18.),

17. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Voranschlag des Zwangsarbeitshausfonds für das Jahr 1901 (zur Beilage 18)

za danes odpade, ker v finančnem odseku še ni rešena.

Na vrsto pride torej točka:

18. Ustna poročila finančnega odseka o peticijah:

a) Otilije Globočnik, vdove okrožnega zdravnika, za pokojnino;

18. Mündliche Berichte des Finanzausschusses über Petitionen:

a) der Ottilie Globočnik, Districtsarzenswitve, um Pensionbewilligung.

Berichterstatter Graf Barbo:

Die Witwe des im heurigen Jahre verstorbenen Districtsarztes Eduard Globočnik ist an den Landesausschuss mit dem Ersuchen herangetreten, man möge ihr einen Witwengehalt verleihen. Dieselbe hat jedoch auf eine solche Witwenpension gar keinen Anspruch, und es waren auch für den Ausschuss keine Gründe vorhanden, aus denen der Wittstellerin eventuell eine Gnadengabe zu gewähren wäre, um welche sie übrigens gar nicht angesprochen hat. Ich stelle daher in Namen des Finanzausschusses den Antrag:

«Der Landtag wolle beschließen:

Dem Ansuchen der Arzteswitve Ottilie Globočnik um Verleihung einer Witwenpension kann nicht willfahrt werden.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljnja prošnja je:

b) dr. Antona Perkota, okrožnega zdravnika, za izpregled prekoračenja normalne starosti;

b) des Districtsarztes Dr. Anton Perko um Nachsicht der Überschreitung des Normalalters.

Berichterstatter Graf Barbo:

Dr. Anton Perko war seinerzeit in Adelsberg angestellt, übersiedelte von dort nach Görz und trat nach einigen Jahren wieder in den Dienst des Landes, und zwar als provisorischer Districtsarzt in Senofetsch; weil er jedoch die Altersgrenze überschritten hatte, konnte er nicht definitiv angestellt werden, und nun sucht er um Nachsicht der Altersgrenze an. Diesem Ansuchen kann nach der Ansicht des Finanzausschusses nicht entsprochen werden, weil Bestimmungen darum bestehen, damit sie gehalten werden, und es absolut nicht angeht, dass man eine Ausnahme mache, nachdem noch 11 Districtsarzte wegen Überschreitung der Altersgrenze nicht definitiv angestellt werden können. Wollte man also gerecht vorgehen, so müsste auch allen anderen Nachsicht der Altersgrenze gewährt werden, wenn man dies gegenüber dem Gesuchsteller thun wollte.

Aus diesen Gründen habe ich die Ehre, im Namen des Finanzausschusses zu beantragen:

«Der Landtag wolle beschließen:

Dem Ansuchen des provisorischen Districtsarztes Dr. Anton Perko um Nachsicht der Altersgrenze wird keine Folge gegeben.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Potem je prošnja:

c) dr. Josipa Wurnerja, okrožnega zdravnika, za dovolitev doklade;

c) des Districtsarztes Dr. Josef Wurner um Bewilligung einer Zulage.

Berichterstatter Graf Barbo:

Der provisorisch angestellte Districtsarzt Dr. Josef Wurner ist in ähnlicher Lage wie Dr. Berko, über welchen ich soeben referirte. Dr. Wurner hat ebenfalls die Altersgrenze überschritten und konnte daher nur provisorisch angestellt werden, und zwar in Landstraß. Nun ersucht er nicht um Nachsicht der Altersgrenze in der Beziehung, daß er definitiv angestellt würde, sondern er wünscht nur, daß die Folgen der provisorischen Anstellung vermieden werden mögen, und zwar in der Weise, daß er statt der Activitätszulage von 200 K., welche definitiv angestellte Districtsärzte beziehen, eine Subsistenzzulage in gleichem Betrage erhalte, so daß das Kind bloß einen anderen Namen hätte. Für eine solche Subsistenzzulage liegt kein Grund vor, nachdem Dr. Wurner erstens pensionierter Regimentsarzt ist, zweitens ist er der einzige Arzt in weiterem Umkreise, daher er jedenfalls über eine verhältnismäßig große Privatpraxis verfügt, und endlich genießt er auch den Gehalt als provisorischer Districtsarzt. Es spricht also kein Grund dafür, daß ihm eine Subsistenzzulage von 200 K. gewährt werde.

Aus diesen principiellen Gründen habe ich die Ehre, im Namen des Finanzausschusses folgenden Antrag zu stellen:

«Der Landtag wolle beschließen:

Dem Ansuchen des provisorisch angestellten Districtsarztes Dr. Wurner um Verleihung einer jährlichen Subsistenzzulage von 200 K. wird aus principiellen Gründen keine Folge gegeben.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Zadnja točka je prošnja:

d) Ivana Šabeca, bivšega deželnega dacarja, za nagrado;

d) des Johann Šabec, gewesenen landschaftlichen Bestellten, um Remuneration.

Poročevalec Kalan:

Ivan Šabec, bivši deželni dacar na Brezovici, prosi izredne milostne podpore. V svoji prošnji navaja kot razlog stalno bolehnost, katero si je provzročil na službenih potih kot deželni dacar, in priklada razna izpričevala, kako je zvesto služil v deželni službi, in opirajoč se na to, prosi, da bi se deželni zbor ozrl nanj z izredno podporo. Omenim samo, da je bil odpuščen iz službe radi nekih nedostatkov in da mu je deželni odbor takrat plačal trimesečno plačo naprej in torej nima pač nobene dolžnosti proti njemu. Vendar, ker so razmere zanj zelo neugodne, predlagam v imenu finančnega odseka:

«Deželni zbor skleni:

Ivanu Šabcu, bivšemu deželnemu dacarju na Brezovici, se dovoli enkrat za vselej milostna podpora 60 K.»

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

S tem je rešen obširni dnevni red v razmerno kratkem času. Naznanjam, da je prihodnja seja v torek 25. junija 1901, in sicer ob 9. uri zjutraj kakor danes. Odseki bodo imeli sejo, in sicer finančni odsek takoj sedaj po seji in razen tega jutri, 22. t. m., ob 10. uri dopoldne. Upravni odsek bo pa imel sejo istotako sedaj po seji in v ponedeljek, 24. t. m., ob 4. uri popoldne. Dnevni red prihodnje seje se glasi:

(Glej dnevni red prihodnje seje. — Siehe Tagesordnung der nächsten Sitzung.)

Sklepam sejo.

Konec seje ob 12. uri 25 minut popoldne. — Schluß der Sitzung um 12 Uhr 25 Minuten Nachmittags.

